

ජ්‍යෙෂ්ඨ පරිච්ය 01

වෙළඳාම සහ උපකාරක සේවා

මෙම පරිච්ය මගින් පහත දැක්වෙන කරුණු පිළිබඳ ව සාකච්ඡා කෙරේ.

- 1.1 වෙළඳාම හා උපකාරක සේවා හැඳින්වීම
- 1.2 වෙළඳාම
දේශීය වෙළඳාම
විදේශීය වෙළඳාම
- 1.3 උපකාරක සේවා
- 1.4 බැංකු සේවා
තැන්පතු ආග්‍රිත
විද්‍යුත් මුදල් ආග්‍රිත
- 1.5 රක්ෂණ සේවා
- 1.6 සන්නිවේදන සේවා
- 1.7 ප්‍රවාහන සේවා

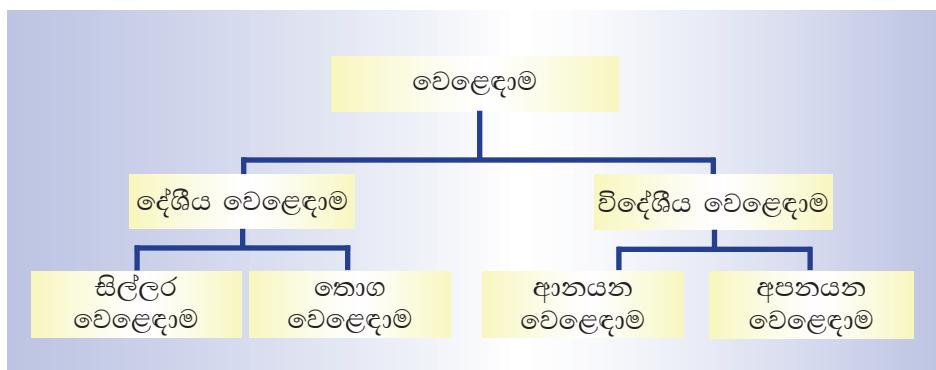
1.1 වෙළඳාම හා උපකාරක සේවා හැඳින්වීම

මිනිස් අවශ්‍යතා හා ව්‍යවමනා තාප්තිමත් කරන ඕනෑම ආර්ථික කටයුත්තක් ව්‍යාපාරයක් ලෙස සරල ව හැඳින්වීය හැකි ය. ව්‍යාපාරයක් විසින් සිදු කෙරෙන කටයුතු අතර ඉතාමත් වැදගත් කොටස වන්නේ වෙළඳාමයි. වෙළඳාම පහසු කිරීම හා කාර්යක්ෂම කිරීම සඳහා උපකාරක සේවාවල සහය අත්‍යවශ්‍ය වේ. උපකාරක සේවා සහ වෙළඳාම අතර අනෙක්‍යන් රැඳියාවක් පවතී. එසේ වන්නේ වෙළඳාමේ වර්ධනය සඳහා උපකාරක සේවාත් උපකාරක සේවාවල වර්ධනය සඳහා වෙළඳාමත් ඉවහල් වන හෙයිනි.

1.2 වෙළඳාම

භාණ්ඩ හා සේවා මිලට ගැනීම හා විකිණීම වෙළඳාමයි. වෙළඳාමේ දී භාණ්ඩයක හිමිකම එක් පාර්ශ්වයකින් තවත් පාර්ශ්වයකට මාරු වීමක් සිදු වේ. එසේ මාරු වන්නේ කිසියම් මූල්‍යමය වට්නාකමක් මත පදනම් ව ය.

වෙළඳාම දේශීය වශයෙන් මෙන්ම විදේශීය වශයෙන් ද ව්‍යාප්ත වී ඇත. වෙළඳාමේ ප්‍රහේද පහත දුක්වෙන ආකාරයට සටහනක් මගින් ඉදිරිපත් කළ හැකි ය.

සංඛ්‍ය 1.1 වෙළඳාමේ ප්‍රකාශනය

දේශීය වෙළඳාම

රටක් ඇතුළත විවිධ පාර්ශ්ව අතර සිදුවන වෙළඳ කටයුතු සියල්ල දේශීය වෙළඳාම වේ. දේශීය වෙළඳාමේ දී ගෙවීම් කටයුතු එම රටේ භාවිත වන මුදල් ජ්‍යෙක්වලින් සිදුකළ හැකි වේ. දේශීය වෙළඳාම ආකාර කිහිපයකට සිදු වේ.

- P සිල්ලර වෙළඳාම
- P තොග වෙළඳාම

සිල්ලර වෙළඳාම

පාරිභෝගිකයන්ට ඔවුන්ගේ වූවමනා ඉටුකර ගැනීම සඳහා විවිධ භාණ්ඩ හා සේවා මිලට ගැනීමට සිදු වේ. එම භාණ්ඩ ඔවුන්ට විකුණන්නේ සිල්ලර වෙළෙන්දන් ය. ඒ අනුව අවසාන පරිභෝගනය සඳහා භාණ්ඩ හා සේවා විකිණීම සිල්ලර වෙළඳාමයි.

නිදුසුන් :-

පාසල් ගිෂ්‍යයකු තමාට අවශ්‍ය අභ්‍යාස පොත් පාසල් සමුපකාරයෙන් හෝ වෙනත් වෙළඳසලකින් මිලට ගත්විට වෙළෙන්ද විසින් සිදුකර ඇත්තේ සිල්ලර වෙළඳාමයි.

සිල්ලර වෙළඳ කටයුතුවල යෙදෙන්නා සිල්ලර වෙළෙන්ද වේ. වර්තමානයේ ඉතා කුඩා ප්‍රමාණයේ සිල්ලර වෙළඳසල් මෙන්ම මහා පරිමාණ සිල්ලර වෙළඳසල් ද දක්නට ඇත.

සිල්ලර වෙළඳාමේ ලක්ෂණ

- P අවසාන පරිභෝගනය සඳහා භාණ්ඩ හා සේවා විකිණීම
- P පාරිභෝගිකයාට අවශ්‍ය භාණ්ඩ අවශ්‍ය ප්‍රමාණයෙන් අවශ්‍ය වේලාවට සැපයීම
- P පාරිභෝගිකයාට සම්පූර්ණ වීම
පාරිභෝගිකයාට තම අවශ්‍යතා ඉටුකර ගත හැකි පරිදි ඕනෑම ප්‍රදේශයක සිල්ලර වෙළඳසල් දක්නට ලැබේ. පාරිභෝගිකයාට ඉතාමත් ආසන්න ව සිල්ලර වෙළඳසල් පිහිටුවා ඇත.
- P භාණ්ඩ වර්ග රාඛියක් ඉදිරිපත් කිරීම
බොහෝ සිල්ලර වෙළඳසල්වල විකිණීම සඳහා එකම අවශ්‍යතා ව සපුරාලන විවිධ භාණ්ඩ වර්ග දක්නට ඇත. එමෙන් ම තමාට අවශ්‍ය භාණ්ඩ වර්ග බොහෝ ප්‍රමාණයක් මිලට ගත හැකි සිල්ලර වෙළඳසල් ද වර්තමානයේ ව්‍යාප්ත ව ඇත.

සිල්ලර වෙළඳාමේ වැදගත්කම

සිල්ලර වෙළඳාම වැදගත් වන්නේ පහත සඳහන් සේවා ඒ මගින් ඉටුවන බැවිති.

- P පාරිභෝගිකයාට තම දෙනික අවශ්‍යතා හා වූවමනා සපුරාලීමට අවශ්‍ය භාණ්ඩ හා සේවා සැපයීම
- P අලෙවියට තබා ඇති නව භාණ්ඩ හඳුන්වා දීම
- P ඇතැම් විට ගෙයට භාණ්ඩ සැපයීම
- P නිෂ්පාදිත පිළබඳ ව පාරිභෝගිකයා දක්වන ප්‍රතිචාර නිෂ්පාදකයාට දැන්වීම මගින් භාණ්ඩවල ගුණත්වය වැඩි කිරීමට උපකාරී වීම

සිල්ලර වෙළඳ ව්‍යාපාර වර්ග

සුළු පරිමාණ සිල්ලර වෙළඳසල් මෙන්ම මහා පරිමාණ සුපිරි වෙළඳසල් දක්වා වූ විවිධ ගණයේ සිල්ලර වෙළඳසල් වර්තමානයේ දක්නට ඇත. ඒවායේ ස්වරුපය අනුව පහත දැක්වෙන ආකාරයට වර්ග කළ හැකි ය.

- P ස්ථාවර මහා පරිමාණ සිල්ලර වෙළඳසල්

නිදුසුන් :-

සුපිරි වෙළඳසල්

- P ස්ථාවර සුළු පරිමාණ සිල්ලර වෙළඳසල්

නිදුසුන් :-

ග්‍රෑසරය, රුපලාවනා ආයතන

- P සංචාරක සුළු පරිමාණ සිල්ලර වෙළඳසල්

නිදුසුන් :-

ගෙන් ගෙට ගොස් භාණ්ඩ අලෙවි කරන්නන්

පොලෙන් පොලට ගොස් භාණ්ඩ අලෙවි කරන්නන්

ඡංගම රථ මගින් අලෙවි කරන්නන්

සේය 1.2 සිල්ලර වෙළඳසලක ද්‍රාශනයක

තොග වෙළඳාම

නැවත විකිණීමේ අරමුණින් නිෂ්පාදිත මිලට ගැනීම තොග වෙළඳාම ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. තොග වෙළඳ කටයුතුවල යෙදෙන්නා තොග වෙළඳන්ද ලෙස හඳුන්වයි.

නිදුසුන් :-

භාල් කිලෝ ගුණීම් 50ක් සිල්ලර වෙළන්දෙකුට විකිණීම

කොන්ත්‍රාත්කරුවෙකු වෙත ගොඩනැගිල්ලක් ඉදි කිරීමට අවශ්‍ය සිමෙන්ති තොගයක් විකිණීම

තොග වෙළඳාමේ ලක්ෂණ

- P නැවත විකිණීමේ අරමුණින් භාණ්ඩ මිල දී ගැනීම

- P බොහෝ විට භාණ්ඩ විශාල ප්‍රමාණයක් එකවර විකිණීම

- P භාණ්ඩ වර්ග කිහිපයක් පමණක් අලෙවි කිරීම

- P සාපේක්ෂ ව ඒකකයක විකුණුම් මිල අඩු වීම

- P බහුල ව වෙළඳ වට්ටම් ලබා දීම, එනම්

- හාණ්ඩිවල ලකුණු කළ මිලෙන් යම් ප්‍රතිගතයක් අඩුකර විකිණීම

සේය 1.3 තොග වෙළඳසලක ද්‍රාශනයක

සිල්ලර හා තොග වෙළඳාමේ වෙනස්කම්

සිල්ලර වෙළඳාමේ හා තොග වෙළඳාමේ යන දදෙනාම පාරිභෝගිකයන්ට අවශ්‍ය හාන්ඩ හා සේවා බෙදු හැරීමේ නිරත වී සිටින අතරමැදියන් දෙදෙනෙකු වේ. ව්‍යාපාරික කටයුතු සිදු කරන ස්වභාවය අනුව සිල්ලර වෙළඳාමේ හා තොග වෙළඳාමේ පහත දැක්වන වෙනස්කම් දක්නට ඇත.

සිල්ලර වෙළඳාම	තොග වෙළඳාම
සිල්ලර වෙළඳාමේ අරමුණ වන්නේ අවසාන පරිභෝගිකය සඳහා පාරිභෝගිකයන්ට හාන්ඩ විකිණීමයි.	තොග වෙළඳාමේ අරමුණ වන්නේ නැවත විකිණීම සඳහා වෙළඳාම් හාන්ඩ විකිණීමයි.
විවිධ වර්ගවල හාන්ඩ විකුණු ලබයි.	හාන්ඩ වර්ග එකක් හෝ සීමිත සංඛ්‍යාවක් පමණක් අලෙවි කරයි.
තොග වෙළඳාගෙන් හාන්ඩ මිලට ගෙන නැවත විකිණීමේ දී සිල්ලර වෙළඳාගෙන අමතර වියදමක් දිගීමට සිදුවීම නිසාත් ලාභයක් ඉපැයිය යුතු නිසාත් සිල්ලර මිල සාපේක්ෂ ව වැඩි වේ.	හාන්ඩවල තොග මිල සිල්ලර මිල ට සාපේක්ෂ ව අඩු වේ. බොහෝ විට විශාල ප්‍රමාණවලින් මිල දී ගැනීම නිසාත් ලැබෙන වෙළඳ වට්ටම් නිසාත් සාපේක්ෂ ව තොග මිල අඩු වේ.
බොහෝ විට හාන්ඩ විකිණීමේ දී හාන්ඩවල ලකුණු කළ මිලටම විකිණීම සිදු වේ.	බොහෝ විට තොග වෙළඳාමේ දී වෙළඳ වට්ටම් ලබා දීම සිදු වේ.
සිල්ලර වෙළඳුන් බොහෝ විට සාපු ව ගනුදෙනු කරනුයේ පාරිභෝගිකයන් සමග නිසා මුවන්ගේ අවශ්‍යතා හා ව්‍යවමනා හොඳින් හඳුනාගෙන සිටී.	සාපු ව පාරිභෝගිකයන් සමග ගනුදෙනු නොකළ ද සිල්ලර වෙළඳාගෙන් පාරිභෝගිකයන් පිළිබඳ තොරතුරු ලබා ගනී.

විදේශීය වෙළඳාම

රටවල් දෙකක් හෝ කිහිපයක් අතර සිදුවන වෙළඳාම විදේශීය වෙළඳාම වේ. රටක අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා දෙකක් නිෂ්පාදිත මෙන්ම විදේශීය නිෂ්පාදිත ද අවශ්‍ය වේ. රට හේතුව වන්නේ අවශ්‍යතා හා සේවා සියල්ලෙන්ම රටක් ස්වයංපෝෂිත නොවීමයි. එසේම යම් රටක අතිරික්ත නිෂ්පාදිත විදේශ රටවලට විකිණීමට ද අවශ්‍ය වේ. මේ නිසා ලෝකයේ සැම රටක්ම පාහේ විදේශීය රටවල් සමග වෙළඳ කටයුතුවල නිරත වේ.

විදේශීය වෙළඳාමේ ප්‍රහේද දෙකකි.

- P ආනයන වෙළඳාම
- P අපනයන වෙළඳාම

ආනයන වෙළෙඳාම

කිසියම් රටක් විදේශීය රටකින් හෝ රටවලින් භාණ්ඩ තම රටට ගෙන්වීම ආනයන වෙළෙඳාමයි.

නිදුසුන් :-

මැද පෙරදිග රටවලින් බනිජ තෙල් මිල දී ගැනීම
ඉන්දියාවෙන් මෝටර් රථ මිල දී ගැනීම

අපනයන වෙළෙඳාම

කිසියම් රටක් විදේශ රටකට හෝ රටවලට දේශීය නිෂ්පාදිත විකිණීම අපනයන වෙළෙඳාම වේ.

නිදුසුන් :-

ශ්‍රී ලංකික තේ නිෂ්පාදිත යුරෝපීය රටවලට විකිණීම
ශ්‍රී ලංකික නිමි ඇඳුම් නිෂ්පාදිත යුරෝපීය රටවලට විකිණීම

ශ්‍රී යාකාෂකම 01

පහත සඳහන් ප්‍රකාශ සත්‍ය ද අසත්‍ය ද යන්න එම ප්‍රකාශ ඉදිරියෙන් දක්වන්න.

අනු අංකය	ප්‍රකාශය	සත්‍ය / අසත්‍ය
01	පාසල් සමුපකාරයක් විසින් සිසුන්ට අලෙවි කිරීම සඳහා අභ්‍යාස පොත් මිලට ගැනීම සිල්ලර වෙළෙඳාමට අදාළ ගෙනුදෙනුවකි.	
02	ශ්‍රී ලංකාවේ නිෂ්පාදනය කරන නිමි ඇඳුම් විදේශීය රටවලට විකිණීම අපනයන වෙළෙඳාමට නිදුසුනක් වේ.	
03	පාරිභෝගිකයාට එදිනෙද අවශ්‍යතා සඳහා අවශ්‍ය භාණ්ඩ අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට විකිණීම තොග වෙළෙඳාමක ලක්ෂණයකි.	
04	අපේ රටට අවශ්‍ය කිරීමේ ඉන්ධන ආදිය විදේශීය රටවලින් මිල දී ගැනීම ආනයන වෙළෙඳාමට නිදුසුන් වේ.	
05	සිල්ලර වෙළෙඳාම හා තොග වෙළෙඳාම අතර වෙනස පවතින්නේ මිල දී ගැනීමේ වේනතාව මත ය.	
06	සිල්ලර වෙළෙන්ද පාරිභෝගිකයා සමග යාම් ව සම්බන්ධ වේ.	
07	භාණ්ඩවල තොග මිල බොහෝ විට සිල්ලර මිලට සාර්ථක්ෂ ව වැඩි වේ.	
08	අපේ රටේ නිෂ්පාදනය කරන රබර වීනයට අලෙවි කර වීනයෙන් යන්තු සූත්‍ර ගෙන්වා ගැනීම විදේශීය වෙළෙඳාමට නිදුසුනකි.	
09	සිල්ලර වෙළෙඳාමේ දී භාණ්ඩ වර්ග රාජීයක් අලෙවි කරන අතර තොග වෙළෙඳාමේ දී අලෙවි කරන භාණ්ඩ වර්ග ප්‍රමාණය සීමිත ය.	
10	අප රටෙහි සිල්ලර හා තොග වෙළෙඳාම යන දෙවර්ගයම දක්නට ඇතේ.	

1.3 උපකාරක සේවා

මිනිසාට අවශ්‍ය හා සේවා නිෂ්පාදනය කිරීම හා බෙදා හැරීම සම්බන්ධ කටයුතුවල ව්‍යාපාර තිරත වේ. ඔහුගේ ව්‍යාපාරයක් සාර්ථක ලෙස පවත්වාගෙන යාම සඳහා විවිධ සේවාවන්වල සහය අවශ්‍ය වේ. එසේ සහයවන සේවා උපකාරක සේවා ලෙස හැඳින්වේ. උපකාරක සේවාවල ඇති වී තිබෙන විප්ලවීය වෙනස හේතුවෙන් වර්තමාන ලෝකය විශ්ව ගම්මානයක් බවට පත් වී ඇත.

උපකාරක සේවා අනුරින් පහත දැක්වෙන සේවා පිළිබඳ ව අධ්‍යයනය කිරීම මෙහි දී අපේක්ෂා කෙරේ.

- P බැංකු සේවා
- P රක්ෂණ සේවා
- P සන්නිවේදන සේවා
- P ප්‍රවාහන සේවා

1.4 බැංකු සේවා

ව්‍යාපාරිකයන්ට තම කටයුතු සාර්ථක ලෙස කරගෙන යාම සඳහා බැංකුවලින් සිදු කෙරෙන සේවාවන් බැංකු සේවා වේ. වර්තමානයේ බැංකු ක්ෂේත්‍රයේ සිදු වී ඇති විශාල දියුණුව ව්‍යාපාර කටයුතුවල සාර්ථකත්වය සඳහා පූඛල බලපෑමක් ඇති කර තිබේ. වර්තමානයේ දැක්තට ලැබෙන විවිධ බැංකු වර්ග අතරින් වාණිජ බැංකු විසින් සපයන සේවා පිළිබඳ ව පමණක් මෙහි දී විමසා බලනු ලැබේ.

වාණිජ බැංකු

ඉතිරි කිරීමේ හා ස්ථාවර තැන්පතු ගිණුම් මෙන්ම ජ්‍යෙෂ්ඨ ද පවත්වාගෙන යමින් ව්‍යාපාර කටයුතුවලට අවශ්‍ය විවිධ බැංකු සේවාවන් සපයනු ලබන ආයතන වාණිජ බැංකු ලෙස හැඳින්වීය හැකි ය. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් නිකුත් කරන ලද බලපත්‍රයක් යටතේ කටයුතු කරන නිසා මේවා බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු ලෙස ද හඳුන්වනු ලබයි. මෙම බැංකු මගින් ව්‍යාපාරිකයන්ට සපයනු ලබන සේවා රාඛියකි. එම විවිධ සේවා අතරින් පහත දැක්වෙන සේවා පිළිබඳ ව පමණක් අධ්‍යයනය කිරීම මෙහි දී අපේක්ෂිත ය.

01. තැන්පතු ආක්‍රිත සේවා
02. විද්‍යුත් මුදල් ආක්‍රිත සේවා

01. තැන්පතු ආක්‍රිත සේවා

ව්‍යාපාරිකයන්ට තම අතිරික්ත මුදල් තැන්පත් කිරීම සඳහා මෙන්ම ගනුදෙනු සිදු කිරීම පහසු කිරීම සඳහා ද විවිධ තැන්පතු ගිණුම් වර්ග වාණිජ බැංකු විසින් පවත්වාගෙන යනු ලබයි.

එම විවිධ තැන්පතු ගිණුම් වර්ග පහත දැක්වේ.

- P ඉතිරි කිරීමේ ගිණුම්
- P ස්ථාවර තැන්පත් ගිණුම්
- P ජංගම ගිණුම්

ඉතිරි කිරීමේ ගිණුම්

ව්‍යාපාරිකයන්ට මෙන්ම ඕනෑම පුද්ගලයෙකුට කුමති විටක, මුදල් තැන්පත් කිරීමටත් එම තැන්පතු ආපසු ලබා ගැනීමටත් හැකියාව ඇති ගිණුම් විශේෂයකි. එම ගිණුම් සඳහා යම් ප්‍රතිශතයක් යටතේ බැංකුව විසින් පොලී ගෙවනු ලබයි. තනි ව හෝ පුද්ගලයන් කිහිප දෙනෙකු එක් ව හෝ මෙම ගිණුම් ආරම්භ කළ හැකි ය. වර්තමානයේ, වාණිජ බැංකු විසින් සාමාන්‍ය ඉතිරි කිරීමේ ගිණුම්වලට අමතර ව මුදල් තැන්පත් කළ හැකි පරිදි විවිධ නම් යටතේ විශේෂීත ඉතිරි කිරීමේ ගිණුම් වර්ග හඳුන්වා දී ඇති.

නිදසුන් :-

- දනයෝජන ඉතිරි කිරීමේ ගිණුම්
- කාන්තාවන් සඳහා වන ඉතුරුම් ගිණුම්
- ජ්‍යුජ්‍යා පුරවැසි ගිණුම්

ව්‍යාපාරිකයන්ට මෙන්ම සාමාන්‍ය පුද්ගලයන්ට ද මෙවැනි ඉතුරුම් ගිණුමක් ආරම්භ කර පවත්වාගෙන යාමෙන් විවිධ ප්‍රයෝජන ලබා ගත හැකි ය. එවැනි ප්‍රයෝජන කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- P මුදල්වලට ආරක්ෂීත බවක් ලැබේම
- P පොලී ආදයමක් ලැබේම
- P ඕනෑම අවස්ථාවක මුදල් තැන්පත් කළ හැකි වීම හා ආපසු ගැනීමට හැකි වීම
- P හඳුසි අවස්ථාවල දී පහසුවෙන් මුදල් ආපසු ලබාගත හැකි වීම
- P ස්වයංක්‍රීය වෙළඳ යන්තු මගින් ගනුදෙනු කළ හැකි වීම
- P හරපත් මගින් ගෙවීම් කටයුතු කළ හැකි වීම

ඉතිරි කිරීමේ ගිණුමක් ආරම්භ කිරීම

ඉතිරි කිරීමේ ගිණුමක් ආරම්භ කිරීමේ ක්‍රියා පටිපාටිය ඉතාමත් සරල ය. ඒ සඳහා බැංකුව විසින් ලබාදෙන ගිණුම් විවාත කිරීමේ අයදුම්පත, මුදල් තැන්පතු පත්‍රය, ගනුදෙනුකරු පිළිබඳ තොරතුරු දැන ගැනීමේ පත්‍රය සහ දේශීය අදායම් පත්‍රකට අනුව කරන ප්‍රකාශය නිවැරදි ව සම්පූර්ණ කර ජාතික හැඳුනුම්පත සමග හාර දිය යුතු වේ. එසේම බැංකුව විසින් නියම කරන අවම මුදල හෝ රට වැඩි මුදලක් තැන්පත් කළ යුතු ය. මෙම අවශ්‍යතා සම්පූර්ණ කළ පසු බැංකුව විසින් ඉතිරි කිරීමේ පාස් පොතක් ගනුදෙනුකරු වෙත නිකුත් කරනු ලැබේ. එහි මුදල් තැන්පත් කිරීම්, මුදල් ආපසු ගැනීම් සහ මුදල් ගේෂය ලකුණු කරයි.

ස්ථාවර තැන්පතු

නිශ්චිත කාල සීමාවක් සඳහා ස්ථාවර පොලී ප්‍රතිගතයක් යටතේ ආරම්භ කළ හැකි තැන්පතු ස්ථාවර තැන්පතු ලෙස හැදින්විය හැකි ය. අතිරික්ත මුදල් තැන්පත් කළ හැකි, අවද්‍යනම අඩු ආයෝජන මාර්ගයක් ලෙස මෙම තැන්පත් ක්‍රමය වැදගත් වේ. ස්ථාවර තැන්පතුවල ලක්ෂණ කිහිපයකි. ඒවා නම්,

- P යම් නිශ්චිත කාල සීමාවක් සඳහා තැන්පතු පවත්වාගෙන යාම
- P තැන්පතු කාලය සහ මුදල අනුව පොලී ප්‍රතිගතය වෙනස් වීම
- P සාමාන්‍ය ඉතිරි කිරීමේ ගිණුම්වලට වඩා වැඩි ප්‍රතිගතයක් යටතේ පොලී හිමි වීම
- P ස්ථාවර තැන්පතුව ඇපැයට තබා තැන්පතුවෙන් යම් ප්‍රතිගතයක් ගෙය මුදලක් ලෙස ලබා ගත හැකි වීම
- P පොලීය මාසික ව හෝ කළේ පිරුණු පසු ව හෝ ගිවිසගත් පරිදි ලබාගත හැකිවීම
- P තැන්පත් කළ දිනය, තැන්පත් කළ මුදල, පොලීය සහ කළේ පිරෙන දිනය යන විස්තර ඇතුළත් සහතිකයක් බැංකුව විසින් ලබා දීම

ත්‍රියකාරකම 02

පහත සඳහන් ප්‍රකාශ සත්‍ය ද අසත්‍ය ද යන්න දක්වන්න.

අනු අංකය	ප්‍රකාශය	✓ / ✗
01	ස්ථාවර තැන්පතු පොලී මාසික ව හෝ කළේ පිරුණු පසු ව හෝ ගිවිසගත් පරිදි හෝ ලබා ගත හැකි ය.	
02	ස්ථාවර තැන්පතු සහතිකය මිනැම අයෙකුට පැවරිය හැකි ය.	
03	ස්ථාවර තැන්පතු සඳහා ලැබෙන පොලී ප්‍රතිගතය තැන්පතු කාලය අනුව වෙනස් වේ.	
04	ස්ථාවර තැන්පතුව ඇපැයට තබා තැන්පතුවෙන් යම් ප්‍රතිගතයක් දක්වා ගෙය මුදලක් ලබා ගත හැකි ය.	
05	ස්ථාවර තැන්පතු සඳහා ගෙවන පොලීය සාමාන්‍ය ඉතිරි කිරීමේ ගිණුම් සඳහා ගෙවන පොලීයට වඩා වැඩි ය.	
06	ස්ථාවර තැන්පතු හා සම්බන්ධ කොන්දේසි බැංකුවේ අනිමතය පරිදි වෙනස් කළ හැකි ය.	
07	යම් අවශ්‍යතාවක් සඳහා ස්ථාවර තැන්පතුවක මුදල් කළේ පිරීමට පෙර ආපසු ලබා ගැනීමේ හැකියාවක් තැත.	
08	ඉතුරුම් ගිණුම් සඳහා බැංකුව විසින් ගෙවනු ලබන පොලී ප්‍රතිගතය බැංකු නියමයන් අනුව වෙනස් විය හැකි නමුදු ස්ථාවර තැන්පතු සඳහා ගෙවීමට එකඟ වූ පොලී ප්‍රතිගතය තැන්පතු කාලය තුළ වෙනස් නොවේ.	

ස්ථාවර තැන්පතුවක් ආරම්භ කිරීම

ස්ථාවර තැන්පතුවක් ආරම්භ කිරීමේදී බැංකුව විසින් ලබා දෙන තැන්පතු විවෘත කිරීමේ අයදුම්පත, මුදල් තැන්පතු පත, දේශීය ආදයම් පනතට අනුව කෙරෙන ප්‍රකාශය සහ ගනුදෙනුකරු පිළිබඳ තොරතුරු දීන ගැනීමේ පත්‍රය සම්පූර්ණ කර ජාතික හැඳුනුම්පත සමග හාර දිය යුතු වේ. එම අවශ්‍යතා සම්පූර්ණ කළ පසු බැංකුව විසින් ස්ථාවර තැන්පතු සහතිකයක් ගනුදෙනුකරු වෙත ලබා දේ.

ඡ.ගම ගිණුම

වාණිජ බැංකු විසින් පවත්වාගෙන යනු ලබන විවිධ ගිණුම් වර්ග අතරින් ව්‍යාපාරිකයන්ට බොහෝ සෙයින් වැදගත් වන්නේ ඡ.ගම ගිණුම් ය. ඡ.ගම ගිණුමක් යනුවෙන් ඇහැස් කරන්නේ වෙක්පත් මගින් ගනුදෙනු කළ හැකි ගිණුමකි.

ඡ.ගම ගිණුමක් ආරම්භ කිරීම

ඡ.ගම ගිණුම්, පුද්ගලයන්ට තනි ව හෝ බද්ධ ව මෙන්ම ව්‍යාපාරවල නම්වලින් ද පවත්වාගෙන යාමට හැකි ය. බොහෝ ව්‍යාපාරිකයන් තම වෙළඳ කටයුතු පහසු කර ගැනීම සඳහා ඡ.ගම ගිණුම් හාවිත කරනු ලැබේ. මෙවැනි ගිණුමක් විවෘත කිරීමේදී එම වාණිජ බැංකුවෙහි ඡ.ගම ගිණුමක් සක්‍රිය ව පවත්වාගෙන යනු ලබන පුද්ගලයෙකු විසින් ඒ සඳහා අශ්‍රි ආකෘති පත්‍රය සම්පූර්ණ කිරීම මගින් නව ගනුදෙනුකරු බැංකුවට හඳුන්වා දිය යුතු ය. ඡ.ගම ගිණුමක් විවෘත කිරීමේදී එට අදාළ අයදුම්පත හා මුදල් තැන්පතු පත සම්පූර්ණ කර ජාතික හැඳුනුම්පත සමග හාර දිය යුතු වේ.

ඡ.ගම ගිණුම් තැන්පතු සඳහා පොලියක් හිමි තොවේ. ඡ.ගම ගිණුමේ ගේෂය යම් අවම සීමාවකට වඩා අඩු වුවහොත් ඒ සඳහාත් බැංකුව විසින් ගිණුම් හිමියාට ලබා දෙන ඇතැම් සේවාවන් සඳහාත් බැංකු ගාස්තු අය කරනු ලැබේ.

තියාකාස්කම 03

පහත දැක්වෙන ගිණුම් වර්ග ආරම්භ කිරීම සඳහා අවකාශ ආකෘති පත්‍ර මෙහි පුද්ගලයේ පවතින වාණිජ බැංකුවකින් ලබා ගන්න.

ඉතිරි කිරීමේ ගිණුම

ඡ.ගම ගිණුම

ස්ථාවර තැන්පතු ගිණුම

01. එම ආකෘති පත්‍රවලින් විමසා ඇති තොරතුරු නිරීක්ෂණය කරන්න.

02. මෙහි යහළිවන් සමග සාකච්ඡා කර එම තොරතුරු සම්පූර්ණ කරන්න.

ඡංගම ගිණුමක් පවත්වාගෙන යාමේ වාසි කිහිපයකි.

P වෙක්පත් මගින් ගෙවීම් කළ හැකි වීම

ව්‍යාපාරිකයන්ට විවිධ ගෙවීම් වෙක්පත් මගින් කළ හැකි වීම නිසා පහසුවක් මෙන්ම ආරක්ෂාවක් ද හිමි වේ.

නිදුසුන් :-

සේවක වැටුප්, විදුලි ගාස්තු, රක්ෂණ ගාස්තු යනාදිය වෙක්පත් මගින් ගෙවිය හැකි ය.

P බැංකු අයිරා පහසුකම් ලබාගත හැකි වීම

තම ඡංගම ගිණුමේ තිබෙන තැන්පතු ගේෂයට වඩා වැඩි මුදලක් සඳහා වෙක්පත් ලිවීමට බැංකුවෙන් අවසර ලබා ගැනීම මගින් බැංකු අයිරා පහසුකම් සලසාගත හැකි ය. එම අවසරය යටතේ ගිණුමේ පැවති ගේෂය ඉක්මවා වෙක්පත් නිකුත් කිරීම තුළින් ඡංගම ගිණුම් හිමියා විසින් බැංකුවට ගෙය වී ඇති ප්‍රමාණය බැංකු අයිරාව ලෙස හඳුන්වයි. බොහෝ විට ව්‍යාපාරිකයන්ට තම කෙටි කාලීන මූල්‍ය අවශ්‍යතා මෙමගින් සපුරාගත හැකි ය.

P සාපු ප්‍රේෂණ රස් කිරීම

ඡංගම ගිණුමක් ඇති ව්‍යාපාරිකයන්ට වෙනත් ආයතනවලින් හා පුද්ගලයන්ගෙන් ලැබෙන මුදල් බැංකුව විසින් ගිණුමට රස් කරයි.

නිදුසුන් :-

ලාභාංශ, පොලී ආදයම් හා ගෙයගැනී ප්‍රේෂණ

P ස්ථාවර නියෝග ත්‍රියාත්මක කිරීම

ව්‍යාපාරිකයන්ට යම් යම් කටයුතු සඳහා නිශ්චිත වශයෙන්ම හා අඛණ්ඩ ව කළ යුතු ගෙවීම ඇත. මෙමෙස යම් නිශ්චිත දිනක දී නිශ්චිත මුදල් ප්‍රමාණයක් අඛණ්ඩ ව ගෙවීමට ඇති මුදලක් ගෙවන ලෙස ඒ සඳහා අදාළ ආකෘති පත්‍රයක් පිරවීම මගින් බැංකුවෙන් ලිඛිත ඉල්ලීමක් කළ හැකි ය. මෙම ඉල්ලීම අනුව බැංකුව කරනු ලබන ගෙවීම් ස්ථාවර නියෝග මත ගෙවීම වේ.

නිදුසුන් :-

රක්ෂණ වාරික ගෙවීම්, ගෙය වාරික ගෙවීම්

P බැංකු ප්‍රකාශය ලැබීම

ඡංගම ගිණුම් හිමියා එම ගිණුම මගින් සිදු කරනු ලබන ගනුදෙනු ඇතුළත් ප්‍රකාශයක් බැංකුව විසින් ඡංගම ගිණුම් හිමියාට එවතු ලබයි. එය බැංකු ප්‍රකාශය නම් වේ. එම ප්‍රකාශය මාසික ව, තෙවැසි මාසික ව හෝ ගිණුම් හිමියාට අවශ්‍ය පරිදි ලබා ගත හැකි ය. ඒ තුළින් බැංකුව විසින් ව්‍යාපාරයට අයත් ගිණුමේ සටහන් කළ තැන්පතු, ගෙවීම් සහ ගිණුම් ගේෂය දැනගත හැකි ය. එසේම ව්‍යාපාරය විසින් පිළියෙල කළ බැංකු ගිණුමේ දැක්වෙන ගේෂය සහ බැංකු ප්‍රකාශයේ දැක්වෙන ගේෂය අතර වෙනසක් ඇත්තාම රට හේතු අනාවරණය කර ගැනීම සඳහා ද මෙම ප්‍රකාශය වැදගත් වේ.

ත්‍රියාකාර්ථකම 04

පහත සඳහන් ප්‍රකාශ සත්‍ය ද අසත්‍ය ද යන්න දක්වන්න.

අභ්‍ය ආකෘතිය	ප්‍රකාශය	සත්‍ය / අසත්‍ය
01	ඡ්‍රැගම ගිණුම් හිමියා බැංකුව සමග සිදුකළ ගනුදෙනු ඇතුළත් කර වාණිජ බැංකුව විසින් එවතු ලබන වාර්තාව බැංකු ප්‍රකාශය වේ.	
02	ව්‍යාපාරයේ බැංකු ගිණුමේ වැරදි හෝ අත්හැරීම් ඇත්තාම් ඒවා නිවැරදි කර ගැනීමට බැංකු ප්‍රකාශය උපකාරී වේ.	
03	බැංකු ප්‍රකාශයේ අවසානයේ දැක්වෙන ගේෂය සැම විටම ව්‍යාපාරිකයාගේ බැංකු ගිණුමේ දැක්වෙන අවසාන ගේෂයට සමාන වේ.	
04	ව්‍යාපාරයේ ණය ගැනීයන් විසින් සාපු ව ම බැංකුවට බැර කරනු ලබන මූදල් 'නය ගැනී ජ්‍යෙෂ්ඨ' වේ.	
05	වාණිජ බැංකු විසින් අයකළ වෙක්පොත් ගාස්තු, බැංකු ගාස්තු ආදිය පිළිබඳ ව්‍යාපාරය දැනුවත් වන්නේ බැංකු ප්‍රකාශය මගිනි.	

වෙක්පත්

ඡ්‍රැගම ගිණුම් හිමියෙකු විසින් නිශ්චිත මුදලක් එහි නම් සඳහන් පුද්ගලයාට හෝ රැගෙන එන අයෙකුට ගෙවන ලෙස බැංකුවට කරනු ලබන ලිඛිත නියෝගය වෙක්පත ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. ඡ්‍රැගම ගිණුමක් ආරම්භ කළ විට වෙක්පත් ඇතුළත් වෙක් පොතක් බැංකුවෙන් ලැබේ.

වෙක්පත භා සම්බන්ධ ගනුදෙනුවල දී රට සම්බන්ධ වන ප්‍රධාන පාර්ශ්ව තුනකි.

අණකරු - වෙක්පත ලියා අත්සන් කරන්නා අණකරු වේ. බොහෝවිට අණකරු වන්නේ ඡ්‍රැගම ගිණුම හිමියා ය.

අණලදු - අණකරුගේ බැංකුව අණ ලද්දා වේ. එනම් එම ඡ්‍රැගම ගිණුම පවත්වාගෙන යනු ලබන බැංකුව අණලදු වේ.

ආදයකයා - වෙක්පතෙන් කරනු ලබන ගෙවීම ලබා ගැනීමට හිමිකම් ඇති වෙක්පතෙහි නම සඳහන් පුද්ගලයා ආදයකයා වේ.

වෙක්පතක් ලිවීම

වෙක්පත් ගනුදෙනුවල දී හාවිත කරන නීත්‍යානුකූල ලියවිල්ලකි. වෙක්පතක් ලිවීමේ දී සැලකිලිමත් විය යුතු කරුණු පහත නිදුසුන ඇසුරෙන් පැහැදිලි කළ හැකි ය.

නිදුසුන් :-

ප්‍රධාන් තවදත්, බසකෑවේ තිෂ්ඨාදන ව්‍යාභාසයක තිබන වන අත්‍ය බුදු
තම ජර්ග ගිණුම ලංකා බැංකුවේ දැනුවත්තේ යාබාධී ප්‍රතිචාරයෙන යයි.
බුදු ඩු. 80 000ක වට්නා යන්තුයක 20XX.01.16 දින ස්ථන සිංහලාත්තාගෙන
විමුව ගත්තේය. එම වට්නාකම වෙක්පතකින් ගෙවීමට බුදු ඇඟාස් කළයි.

ගෙවීම් කිරීම සඳහා මහු විසින් නිවැරදි ව සම්පූර්ණ කරන ලද වෙක්පතක ආකෘතියක්
පහත දක්වා ඇත. එය නිරික්ෂණය කරන්න.

සංස්ය 1.4 වෙක්පතක ආකෘතියක

මේ අනුව වෙක්පතක් ලිවීමේ දී සැලකිලිමත් විය යුතු වැඩගත් කරුණු කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

01. නිවැරදි ව දිනය යෙදීම
02. ආදයකයාගේ නම පැහැදිලි අකුරින් නිවැරදි ව ලිවීම
03. ඉලක්කමෙන් හා අකුරෙන් උග්‍රය වට්නාකම් නිවැරදි වීම
04. අණකරුගේ අත්සන නිවැරදි ව යෙදීම
05. වෙක්පතෙහි සංශෝධන ඇත්තෙනම් ඒවා පැහැදිලි ව නිවැරදි කර අත්සන් මගින් සනාථ කළ යුතු වීම
06. පිළිපතෙහි අදාළ තොරතුරු සඳහන් කිරීම
07. වෙක්පතෙහි ඇති වුම්බක තීන්ත අක්ෂර හැඳුනුම් තීරුවෙහි කිසිවක් නොලිවීම
08. සුදුසු පරිදි රේඛනය කිරීම

වෙක්පත නිකුත් කළ පසු වෙක්පොතේහි ඉතිරිවන කොටස 'පිළිපත' නමින් හැඳින්වේ. සිදු වූ ගනුදෙනුව පිළිබඳ ව විස්තර එහි ඇතුළත් කළ යුතු ය. ඉහත ආදර්ශ වෙක්පතට කඩ ඉත් මගින් සම්බන්ධ වී ඇත්තේ පිළිපතයි. වෙක්පතට සංශෝධන ඇත්තාම් එවා පිළිපතේහි ද ඇතුළත් කළ යුතු ය.

අද සැම වාණිජ බැංකුවක් විසින් ම නිකුත් කරන වෙක් පත්වල වුමිහක තින්ත අක්ෂර හැඳුනුම් තීරුවක් (MAGNETIC INK CHARACTER RECOGNITION) දක්නට ඇත. එම තීරුවෙහි පහත දක්වෙන අංක පිළිවෙළින් ඇතුළත් වේ.

- A වෙක්පත් අංකය
- B බැංකුවේ අංකය
- C බැංකු ගාබා අංකය
- D බැංකු ගිණුම් අංකය

ඉහත දක්වා ඇති වෙක්පත් ආකෘතියෙහි එම අංක ඇතුළත් වී ඇති ආකාරය පරික්ෂා කරන්න.

වෙක්පත් රේඛනය කිරීම

වෙක්පතක මූහුණත හරහා සමාන්තර රේඛා දෙකක් ඇදීම වෙක්පතක් රේඛනය කිරීම ලෙස හැඳින්වේ. සමාන්තර රේඛා දෙක තුළ හෝ සමාන්තර රේඛා නොමැති ව බැංකුවක නම සඳහන් කිරීම ද රේඛනයක් ලෙස සලකනු ලැබේ. වෙක්පතට වැඩි ආරක්ෂාවක් ලබා ගැනීම සඳහා වෙක්පත් රේඛනය කරයි. එවිට එහි සඳහන් මුදල බැංකු ක්‍රියාවලයෙන් ලබාගත නොහැකි වේ. මුදල ලබා ගැනීම සඳහා රේඛිත වෙක්පත බැංකු ගිණුමක තැන්පත් කළ යුතු වේ. වෙක් පතක් රේඛනය කිරීම මගින් වෙක්පතේ සඳහන් මුදල නියමිත පුද්ගලයාම ලැබෙන බව තහවුරු කරගත හැකි ය.

වෙක් පත් රේඛනය කිරීම ආකාර දෙකකට සිදු කළ හැකි ය.

1. සාමාන්‍ය රේඛනය
2. විශේෂ රේඛනය

සාමාන්‍ය රේඛනය

වෙක්පතක මූහුණත හරහා සමාන්තර රේඛා දෙකක් ඇදු එළ තුළ යම් කොන්දේසියක් ඇතුළත් කර හෝ නොකර සිදුකරන රේඛනය සාමාන්‍ය රේඛනය වේ. සාමාන්‍ය රේඛනය ආකාර කිහිපයකට කළ හැකි ය. බහුල වශයෙන් යෙදෙන සාමාන්‍ය රේඛන කිහිපයක් පහත දක්වේ.

චෙයු 1.5 සාමාන්‍ය රේඛනය ක්‍රියා ආකාර කිහිපයක

විශේෂ රේඛනය

වෙක්පතක මූහුණත හරහා ඇද ඇති සමාන්තර රේඛා දෙකක් අතර හෝ සමාන්තර රේඛා නොමැති ව වාණිජ බැංකුවක නමක් සඳහන් කරමින් කරනු ලබන රේඛනය විශේෂ රේඛනයයි. එය පහත දැක්වෙන ආකාරයට කළ හැකි ය.

සේය 1.6 විශේෂ එක්තිය ක්‍රියාකාර්ය කිරීයක

මෙම ආකාරයට රේඛනය කළ වෙක්පතක් එම රේඛනය තුළ සඳහන් බැංකුවෙහි ම ගිණුමක තැන්පත් කළ යුතු ය.

වෙක්පත් පිටසන් කිරීම

වෙක්පතේ මූහුණත සඳහන් ආදයකයාගේ නම ඒ ආකාරයටම මූහුගේම අත් අකුරින් වෙක්පත පිටුපස ලිවීම වෙක්පතක් පිටසන් කිරීමයි. ව්‍යාපාරිකයෙකුට ලැබේ ඇති වෙක්පතක් යම් ගනුදෙනුවක් සඳහා වෙනත් ව්‍යාපාරිකයෙකුට පැවරීමේ දී හෝ බැංකු ගිණුමක තැන්පත් කිරීමේ දී මෙලෙස පිටසන් කළ හැකි ය. පිටසන් කිරීම මගින් තහවුරු කරන්නේ තමාට අදාළ වෙක්පත් පිළිබඳ අව්‍යාජ හිමිකමක් පැවති බවයි.

තියාකාර්කම 05

බඩ සහළු බොදා ගැරීමේ තියුණු ව්‍යාපාරිකයෙකු යැයි සින්න්න. බඩගේ මිත්‍රා සහළු සංයුතිකරුවෙකු යැයි ද සින්න්න. බඩ මිත්‍රාගෙන් ලබා ගත් සහළු ගොඟයක් සඳහා වෙක් පනතින් ගෙවීමට ඇඳුන් කෙයි. මෙම ගුණුවෙනුව පියවීමට ඇඳාල වේ.

01. වෙක්පතක ආකාතියක් නිර්මාණය කරන්න.
02. එම වෙක්පත සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු නම් කරන්න.
03. වෙක්පත සම්පූර්ණ කර උපරිම ආරක්ෂාවක් සැලැසෙන සේ රේඛනය කර දක්වන්න.
04. මුදලන් ගනුදෙනු කරනවාට වඩා වෙක්පත්වලින් ගනුදෙනු කිරීමෙන් ලැබෙන ප්‍රයෝගන බඩගේ මිතුරා/මිතුරිය සමග සාකච්ඡා කරන්න.

2. විද්‍යුත් මුදල් ආණිත සේවා

භාණ්ඩයක් හෝ සේවාවක් ලබා ගැනීමේ දී කළ යුතු ගෙවීමක් මුදලින් මෙන්ම වෙනත් ගෙවීම මාධ්‍ය මගින් ද කළ හැකි ය. මැතක් වන තුරුම ව්‍යාපාරිකයන් ගෙවීම කටයුතු සඳහා බහුල ව යොදු ගනු ලැබූවේ කාසි, නොවුව හා වෙක්පත් ය. වර්තමානයේ බැංකු විසින් විද්‍යුත් සහන්තිවේදන තාක්ෂණය හාවිත කරමින් මුදල් ගනුදෙනු සඳහා ගනුදෙනුකරුවන්ට විවිධ සේවා හඳුන්වා දී ඇත. එම සේවා විද්‍යුත් මුදල් ආණිත සේවා ලෙස හැඳින්විය හැකි ය.

විද්‍යුත් මුදල් යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන්නේ මුදල් හා වෙක්පත් වෙනුවට ආදේශ කළ හැකි විද්‍යුත් ගෙවීම කුමයකි. විද්‍යුත් මුදල් ආණිත සේවා යටතේ වර්තමානයේ ප්‍රවලිත ව හාවිත වන පහත සඳහන් කාචිපත් පිළිබඳ ව විමසා බලමු.

- P ගෝ පත් (Credit cards)
- P හර පත් (Debit cards)
- P ස්වයංක්‍රීය වෙළර් යන්තු කාචිපත් (Automated Teller Machine cards)

ණයපත්

වාණිජ බැංකු විසින් ගෝ පදනම මත ගනුදෙනු කිරීම සඳහා නිකුත් කරනු ලබන කාචිපත් විශේෂයකි. මෙවැනි කාචි පතක් ලබා ගැනීම සඳහා ගනුදෙනුකරුට බැංකු ගිණුමක් තිබීම අවශ්‍ය නොවේ. අනුමත වෙළඳ ආයතනයකට ගෝපත ඉදිරිපත් කර නිශ්චිත වට්නාකමක් දක්වා හා සේවා ගෝ යට ලබා ගත හැකි ය. එමෙන්ම ගෝපත හාවිත කර ස්වයංක්‍රීය වෙළර් යන්තුවලින් (ATM) යම් සීමාවක් දක්වා මුදල් ද ලබා ගත හැකි ය. ගෝපත් හාවිත කොට ලබාගන්නා ගෝ වට්නාකම පිළිබඳ ව බැංකුව විසින් ගෝපත් හිමියාට නියමිත කාලසීමාවක් තුළ දී දැනුම් දේ. එම ගෝ වට්නාකම බැංකුව වෙත පියවීමට ගෝ පත් හිමියා බැඳී සිටී.

ගෝ පත් ආණිත ගනුදෙනු සිදුවීම විද්‍යුත් ජාල ඔස්සේ ස්වයංක්‍රීය ව සිදු වේ. ජාත්‍යන්තර වශයෙන් හාවිත වන ප්‍රධාන ගෝපත් ජාල වන්නේ විසා, මාස්ටර්, ඇමුරිකන් එක්ස්ප්‍රේස් හා බිස්කට්ටර් වේ. වාණිජ බැංකු මෙම ගෝ පත් ජාලවල අනුග්‍රහය ඇති ව ගෝපත් නිකුත් කරනු ලබයි. එවැනි ගෝපත් කිහිපයක් සඳහා නිදසුන් පහත දක්වේ.

නිදසුන් :-

- ලංකා බැංකුව - සී බැන්ක් විසා
- මහජන බැංකුව - පිපල්ස් විසා

හර පත්

බැංකු ගිණුමේ ඇති මුදල්වලින් සාපුරු ව ම ගෙවීම කිරීමට හැකිවන පරිදි වාණිජ බැංකු විසින් තම ගනුදෙනුකරුවන්ට නිකුත් කරන කාචිපත් හර පත් ලෙස හඳුන්වනු ලබයි. හර පත් ලබා ගැනීම සඳහා බැංකු ගිණුමක් පැවැතිය යුතු ය. මෙම කාචිපත් මගින් ගිණුමේ ඇති මුදල් ගේඟය දක්වා යම් සීමාවකට යටත් ව හාණ්ඩ හා සේවා මිල දී ගත හැකි වේ. මෙමගින් හාණ්ඩ හෝ සේවා ලබාගත් විට අදාළ වට්නාකම සාපුරු ව ම තම බැංකු ගිණුමට හර වේ. හර පත්වල විශේෂත්වය වන්නේ ගනුදෙනුවකට අදාළ නියමිත වට්නාකම ගැනුම්කරුගේ ගිණුමෙන් අඩු වී බැංකුව හරහා විකුණුම්කරුගේ ගිණුමට මාරු වීමයි. හරපත් හාවිත කරමින් ස්වයංක්‍රීය වෙළර් යන්තු මගින් මුදල් ආපසු ලබා ගැනීමට ද හැකි වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ වාණිජ බැංකු විසින් නිකුත් කරන හර පත්වලට තිද්‍යුන් කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

තිද්‍යුන් :-

සම්පත් බැංකුව - සෙට්

කොමර්සල් බැංකුව - කැටී සුපර්

ස්වයංක්‍රීය වෙළඳ යන්තු කාචිපත

සාමාන්‍ය ඉතිරි කිරීමේ ගිණුමකින් ගනුදෙනුකරුවන්ට ලබා ගත හැකි සේවාවන්ට සමාන සේවාවක් ලබා ගැනීමට හැකිවන පරිදි වාණිජ බැංකුව විසින් නිකුත් කරන කාචිපත් විශේෂයකි. පරිගණකය ආගුරෙයන් ක්‍රියාත්මක කෙරෙන ස්වයංක්‍රීය වෙළඳ යන්තු (ATM) භාවිත කරමින් ඉතුරුම් ගිණුමකින් මුදල් ලබා ගත හැකි වේ. මෙම කාචිපත් මගින් ගිණුමකින් තවත් ගිණුමකට මුදල් මාරු කළ හැකි ය. වාණිජ බැංකු විසින් නිකුත් කරන ස්වයංක්‍රීය වෙළඳ යන්තු කාචිපත් සඳහා තිද්‍යුන් කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

තිද්‍යුන් :-

මහජන බැංකුව PET

ලංකා බැංකුව CEY NET

සම්පත් බැංකුව SET

සේය 1.7 විද්‍යුත් මුදල සඳහා ආද්‍යා

විද්‍යුත් මුදල ආග්‍රිත සේවාවේ වැදගත්කම

ගනුදෙනු සඳහා විද්‍යුත් මුදල යොද ගැනීමෙන් පහත දැක්වෙන වාසි අත් වේ.

P ක්ෂණික බව

විද්‍යුත් මුදල ආග්‍රිත සේවාවන් කාර්යක්ෂම හා ක්‍රමානුකූල වේ. සියලුම කටයුතු විද්‍යුත් මාධ්‍ය හරහා සිදු වීම නිසා බැංකුවේ හා ව්‍යාපාරයේ මෙන්ම ගනුදෙනුකරුගේ කාර්යයන් ද පහසුවෙන් හා ඉක්මණින් කර ගැනීමෙන් කාලය ඉතිරි වේ.

P අවදනම අඩු වීම

මුදල එහා මෙහා ගෙන යාමේ දී ඇති අවදනම මෙම සේවා ව නිසා අඩු වේ.

P සියලු තොරතුරු ස්වයංක්‍රීය ව වාර්තා වීම

සියලු කටයුතු ස්වයංක්‍රීය ව සිදු වීම නිසා ගනුදෙනු වාර්තා ගත වීම පහසුවෙන් හා නිවැරදි ව සිදු වේ.

P ද්වසේ ඔනැම වේලාවක ගනුදෙනු කළ හැකි වීම

විද්‍යුත් මුදල් ආශ්‍රිත සේවාවේ ඇති සීමාවන්

- P දත්ත විනාග වීමේ අවධනමක් පැවතීම
තාක්ෂණික දේශ සිදුවීම කුඩාන් ඇතැම් අවස්ථාවල දත්ත විනාග වී යාමේ අවධනමක් පවතින හෙයින් ගැටු ඇති විය හැකි ය.
- P නව ආකාරයේ විද්‍යුත් වංචාවලට භාර්තය වීමේ අවධනමක් පැවතීම

නිදසුන :-

විද්‍යුත් කාචිපත්වල රහස්‍ය අංකය (PIN) වංචා කර වෙනත් කෙනෙකුට ගනුදෙනු කළ හැකි වීම

- P අමතර පිරිවැයක් දුරිමට සිදුවීම
ණයපත්වල ගෙවීම් පමා වූ විට ප්‍රමාද ගාස්තු භා ඉහළ පොලී අය කිරීම් සිදු වේ.
- P ඇතැම් වෙළෙඳස්ල්වල දී ගෙවීම් කිරීමට භාවිත කළ නොහැකි වීම.

ශ්‍යාකාස්කථ 06

පහත සඳහන් වන්නේ ගෙවීම් කිරීම සඳහා භාවිත කළ හැකි උපකරණ කිහිපයකි. එම උපකරණ පිළිබඳ අවධානය යොමු කරන්න.

රුපියල් 2 000ක නොවුව
වෙක්පත
ණයපත
හරපත

01. ඉහත දැක්වූ එක් එක් උපකරණ කෙටියෙන් හඳුන්වන්න.

02. ගෙවීම් පියවීම සඳහා එම එක් එක් ගෙවීම් උපකරණ භාවිත කිරීමේදී ඇති වාසි භා අවාසි දැක්වෙන වගුවක් පිළියෙළ කරන්න.

1.5 රක්ෂණ සේවා

සැම තරාතිරමකට අයත් පුද්ගලයන්ට මෙන්ම ව්‍යාපාරිකයන්ට ද විවිධ අවධනම්වලට මුහුණ දීමට සිදු වේ. එම අවධනම් කවර අවස්ථාවක කොයි මොහොතේ සිදුවේ දැයි කිව නොහැකි ය. හඳිසි ගිනි ගැනීම්, සුළු සුළං, ගං වතුර, සුනාම්, භුම් කම්පා, හඳිසි අනතුරු භා කළකේලාහල මෙවැනි අවධනම් කිහිපයකි.

මෙම අවධනම්වලට මුහුණ දීමට විධිමත් ක්‍රියා මාර්ගයක් අනුගමනය කළ යුතු වේ. රක්ෂණ ආයතන මේ සඳහා උපකාරී වේ.

රක්ෂණයේ පදනම අවධනම් ඒකරායි කිරීම සි. එනම් විවිධ අවධනම්වලට මුහුණ දීමට සිදු වෙතැයි අලේක්සා කරන අය විසින් ගෙවනු ලබන වාරිකවලින් සමන්විත පොදු අරමුදලකින් එම අවධනම්වලට නිශ්චිත වශයෙන්ම මුහුණ දුන් අයට වන්දි ගෙවීම රක්ෂණයෙන් සිදු කරනු ලබයි. සියලු දෙනාගේ අවධනම් එකම රක්ෂණ අරමුදලක් වෙතට ඒකරායි වන නිසා රක්ෂණය අවධනම් ඒකරායි කිරීමක් ලෙස සලකනු ලැබේ.

මේ නිසා පුද්ගලයෙකුට හෝ කිහිපයදෙනෙකුට හෝ ප්‍රාග්ධනයෙන් විද දරා ගැනීමට සිදුවන මූල්‍ය අලාභ එම රක්ෂණ අරමුදලට සහභාගි වන පිරිස අතර බෙද හැරීමේ අරමුණින් රක්ෂණය බිහි වී ඇතේ. එනම්, අවධනම් ඒකරායි කර එක් පාර්ශ්වයකට සිදුවන හානිය හෝ පාඩම් සාමූහික ව බෙද ගැනීම රක්ෂණයයි. මෙය දෙපාර්ශ්වයක් අතර ඇතිවන ගිවිසුමකි.

රක්ෂණයට සම්බන්ධ වන පාර්ශ්ව

1. පළමු පක්ෂය - රක්ෂණ ආවරණය ලබන පාර්ශ්වය හෙවත් රක්ෂිතයා
2. දෙවන පක්ෂය - රක්ෂණ ආවරණය ලබාදෙන පාර්ශ්වය හෙවත් රක්ෂකයා ය. රක්ෂකයා යනු රක්ෂණ ආයතනයයි.
3. තෙවන පක්ෂය - රක්ෂණ ගිවිසුමෙන් බලපෑමක් වන අනෙකුත් සියලුම පාර්ශ්ව වේ.
නිදුසුනක් ලෙස වාහනයක් රක්ෂණය කළ විට පාරේ ගමන් ගන්නා අනෙකුත් වාහන, මගින් තෙවන පක්ෂය වේ.

රක්ෂණ මුලධර්ම

රක්ෂණ සේවාව රක්ෂණ මුලධර්ම මත ගොඩනැගී ඇතේ. ඉන් කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- P රක්ෂා හිමිකම
- P උපරිම විශ්වාසය
- P හානි පුරණය

රක්ෂා හිමිකම

ඡේවිතයක් හෝ දේපලක් රක්ෂණය කිරීමට යම් පාර්ශ්වයකට ඇති නීත්‍යානුකූල අයිතිය රක්ෂා හිමිකමයි.

නිදුසුන :-

සේවාම්පුරුෂයා හා හාර්යාව අතර එකිනෙකාගේ ඡේවිතය පිළිබඳ ව රක්ෂා හිමිකමක් පවතී.

දේපල රක්ෂණයේ දී එම දේපලෙහි නීත්‍යානුකූල අයිතිකරුට රක්ෂා හිමිකමක් ඇති.

ණයක් දුන් තැනැත්තෙකුට දෙන ලද ණය ප්‍රමාණය දක්වා නෙය ලබාගත් තැනැත්තාගේ ඡේවිතය රක්ෂණය කිරීමට හිමිකමක් ඇති.

උපරිම විශ්වාසය

රක්ෂණ ගිවිසුමට එළඹන දෙපාර්ශ්වයම එම ගිවිසුමට අදාළ සියලුම තොරතුරු නිවැරදි ව ඔබුනොවුන්ට හෙළිදරවු කළ යුතු බව මෙම මූලධර්මයෙන් කියැවේ. මෙහි දී ගිවිසුමට සම්බන්ධ පාර්ශ්ව වන්නේ රක්ෂකයා සහ රක්ෂිතයා ය. රක්ෂකයා යනු රක්ෂණ ආයතනය වන අතර රක්ෂිතයා යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන්නේ රක්ෂණ ආචරණය ලබා ගන්නා පාර්ශ්වය ය. කවර පාර්ශ්වයක් හෝ යම් හෙයකින් වැදගත් කරුණු අනාචරණය නොකිරීමෙන් උපරිම විශ්වාසය කඩ වේ. එසේ වූ විට රක්ෂණ ගිවිසුම අවලංගු කිරීමේ නීත්‍යානුකූල අයිතිය දෙපාර්ශ්වයටම හිමි වේ.

හානි පූරණය

රක්ෂිත දේපළකට යම් හානියක් සිදු වුවහොත් එම හානිය යථා තත්ත්වයට පත් කර ගැනීමට සරිලන වන්දියක් පමණක් ගෙවිය යුතු බව මෙම මූලධර්මයෙන් අදහස් වේ. මෙම මූලධර්මය ජීවිත රක්ෂණය සඳහා අදාළ නොවේ.

නිදුසුන් :-

රු. 2 000 000ක් වටිනා මෝටර් රථය එම වටිනාකමට රක්ෂණය කර ඇති විට සිදු වූ රු. 500 000ක හානියක් සඳහා වන්දී මුදලක් ලෙස ලබාගත හැකිකේ උපරිම වශයෙන් රු. 500 000ක මුදලක් පමණි.

ජීවිත රක්ෂණය

පුද්ගලයන්ට සිදු ජීවිත සම්බන්ධයෙන් රක්ෂණය වැදගත් මෙහෙවරක් ඉටු කරයි. යම් රක්ෂිත පුද්ගලයෙකුගේ ජීවිතය අකාලයේ නැති වුවහොත් ඔහුගේ යැපෙන්නන්ට වන්දී මුදල් ලබා ගැනීමේ හැකියාව ජීවිත රක්ෂණය මගින් ලැබේ. පුද්ගලයෙකුගේ ජීවිතය හා සම්බන්ධ ව සිදුවිය හැකි හානි වෙනුවෙන් සිදු කරනුයේ ජීවිත රක්ෂණයයි.

පුද්ගලයන්ට සිදුවන හඳිසි අනතුරු, සෞඛ්‍ය ගැටලු, සැත්කම් හා රෝහල් ගාස්තු යනාදී ආචරණයන් ද අතුරු ආචරණ ලෙස ජීවිත රක්ෂණ ගිවිසුමට ඇතුළත් කර ගත හැකි ය.

ජීවිත රක්ෂණයේ වැදගත්කම

- P ඉතිරි කිරීමේ කුමයක් ලෙස හෝ ආයෝජන මාර්ගයක් ලෙස යොද ගත හැකි වීම
- P ඔප්පුව කළු පිරෙන තෙක් ජ්වත් වුවහොත් රක්ෂිත මුදල හා අනෙකුත් ප්‍රතිලාභ රක්ෂිතයාට ලබාගත හැකි වීම
- P රක්ෂිතයා අකල් මරණයකට පත් වුවහොත් නම් කරන ලද අයට වන්දී ලබා ගැනීමට හැකි වීම
- P දු දරුවන්ගේ විවාහ, අධ්‍යාපන කටයුතුවලදී මූල්‍ය සහන ලබාගත හැකි වීම
- P මූල්‍ය ආයතනවලින් නය ලබා ගැනීමේ දී ඇපෙයක් ලෙස හාවිත කළ හැකි වීම

දේපල රක්ෂණය

ගොඩනැගිලි, යන්තු සූත්‍ර, රථ වාහන, බඩු තොග වැනි දේපලවලට සිදුවිය හැකි අවධානම් ආවරණය කිරීම වෙනුවෙන් ලබා ගන්නා රක්ෂණය දේපල රක්ෂණය වේ.

රක්ෂණ ආයතන මෙවැනි රක්ෂණ සඳහා විවිධ ආකාරයේ රක්ෂණ ඔප්පු නිකුත් කරයි.

නිදුසුන් :-

ගිනි රක්ෂණ ඔප්පු, රථවාහන රක්ෂණ ඔප්පු, මුහුදු රක්ෂණ ඔප්පු, ස්වභාවික විපත් සඳහා රක්ෂණ ඔප්පු

දේපල රක්ෂණයේ වැදගත්කම

P ව්‍යාපාරවලට සිදු විය හැකි විවිධ අවධානම් තුළින් පැන තගින මූල්‍ය අලාභ ආවරණය කරගත හැකි වීම

නිදුසුන් :-

ගිනි උච්චරු, සොර සතුරු උච්චරු, වංත්තිමය අනතුරු

P ව්‍යාපාර කටයුතු අඛණ්ඩ ව කරගෙන යාමට උපකාරී වීම

නොය 1.8 අනුශ්‍රකඩ භාර්ස වූ බෝයක

ව්‍යාපාරිකයන්ට දීමට සිදුවන විශාල පාඩුවක් සඳහා රක්ෂණයෙන් වන්දි ලබාගත හැකි වීම නිසා ව්‍යාපාරය යටා තත්ත්වයට පත් කර එහි කටයුතු අඛණ්ඩ ව කරගෙන යාමට ඉවහල් වේ.

P දේශීය මෙන්ම විදේශීය වෙළෙඳාම් කටයුතුවල දී උපකාරී වීම

නිදුසුන් :-

මුහුදු උච්චරු රක්ෂණය, බඩු තොග රක්ෂණය, අපනායන ගෙය රක්ෂණය මාර්ගස්ථ මුදල් රක්ෂණය

P සේවකයන්ගේ හා පාරිභෝගිකයන්ගේ සුරක්ෂිතතාව තහවුරු කිරීම සඳහා ඉවහල් වීම

නිදුසුන් :-

සේවකයා විසින් සේවකයන් වෙනුවෙන් ලබා ගන්නා සමූහ ජීවිත රක්ෂණ ඔප්පු නිෂ්පාදිත හාංච් වගකීම් රක්ෂණය

ජීවිත රක්ෂණය හා දේපල රක්ෂණය අතර ඇති වෙනස්කම

ජීවිත රක්ෂණය හා දේපල රක්ෂණය යන රක්ෂණ දෙවරුගය අතර ඇති වෙනස්කම් කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

ඡේවිත රක්ෂණය	දේපල රක්ෂණය
රක්ෂණ ඔප්පුවේ වටිනාකම, ඡේවිත අවධනම හා රක්ෂිතයාගේ ගෙවීමේ හැකියාව මත තීරණය වේ.	රක්ෂණ ඔප්පුවේ වටිනාකම අදාළ දේපලවල මූල්‍යමය වටිනාකම අනුව තීරණය වේ.
ඡේවිතයට සිදුවන හානිය යථා තත්ත්වයට පත් කිරීමට හැකියාව නොමැති බැවින් හානි පූරණ මූලධර්මය බල නොපායි.	දේපලකට සිදු වූ හානිය යථා තත්ත්වයට පත් කිරීමට පමණක් වන්දි ගෙවිය හැකි බැවින් හානි පූරණ මූලධර්මය බලපායි.
රක්ෂණය කරන ලද මූදලට අමතරව ප්‍රසාද දීමනා, පොලී වැනි ප්‍රතිලාභ හිමි වේ.	වෙනත් අමතර ප්‍රතිලාභ හිමි නොවේ.

ත්‍රියාකාරකම 07

පහත සඳහන් ප්‍රකාශ සත්‍ය ද අසත්‍ය ද යන්න දක්වන්න

අනු අංකය	ප්‍රකාශය	සත්‍ය / අසත්‍ය
01	පුද්ගලයෙකුගේ ඡේවිතය හා සම්බන්ධ ව සිදුවිය හැකි හානි ආවරණය වෙනුවෙන් සිදු කරනුයේ ආරක්ෂණයයි.	
02	රක්ෂණ අරමුදලට සහභාගිවන පාර්ශ්වයකට සිදුවන හානිය එම සහභාගි වන පුද්ගලයන් අතර සාමුහික ව බෙද ගැනීම රක්ෂණයෙන් සිදු වේ.	
03	දේපල හෝ ඡේවිත රක්ෂණය කළ විට ඒවායේ ඇති අවධනම නැති වේ.	
04	දේපල රක්ෂණ ඔප්පුවක වටිනාකම පුද්ගලයාගේ කැමැත්ත හා ගෙවීමේ හැකියාව අනුව තීරණය කළ හැකි ය.	
05	රක්ෂණ ඔප්පුවක් ලබා ගැනීමේ දී රක්ෂිතයා හා රක්ෂිතයා රක්ෂණ ගිවිසුමට අදාළ තොරතුරු සියල්ලම හෙළි කළ යුතු වේ.	
06	මෙර්ටර රථයක් රු. 2 500 000කට රක්ෂණය කර ඇති විටක රු. 1 000 000ක අලාභයක් සිදු වූ විට වන්දි වගයෙන් රු. 2 500 000ක මුදලම ලබාගත හැකි වේ.	
07	හානි පූරණ මූලධර්මය ඡේවිත රක්ෂණය සඳහා අදාළ නොවේ.	
08	පුද්ගලයෙකුට තමාගේ ඕනෑම යුතියෙකු රක්ෂණය කිරීමට නීත්‍යානුකූල අයිතියක් ඇත.	

1.6 සන්නිවේදන සේවා

පණිවුඩ්, තොරතුරු සහ අදහස් පාර්ශ්වයන් අතර යම් මාධ්‍යයක් මගින් පූවමාරු කර ගැනීම සන්නිවේදනය ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. සන්නිවේදනය ව්‍යාපාරයක් සාර්ථක ව පවත්වාගෙන යාමට අවශ්‍ය වන ප්‍රබල උපකාරක සේවාවක් වේ.

ව්‍යාපාර කටයුතු සඳහා සන්නිවේදනයේ ඇති වැදගත්කම

වර්තමානයේ තොරතුරු තාක්ෂණයේ සංවර්ධනයට සමාමි ව සන්නිවේදනයේ ද විෂ්ලවිය සංවර්ධනයක් දැකිය හැකි වේ. ඒ අනුව විවිධ සන්නිවේදන ක්‍රම හා එකත්‍යට යොදාගෙන ඇත. තරගකාරී වෙළඳපළ තුළ ව්‍යාපාරවල සාර්ථකත්වයට හා පැවැත්මට සන්නිවේදන තාක්ෂණය අත්‍යවශ්‍ය සේවාවක් බවට පත් වී ඇත.

ව්‍යාපාර කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු ලබා ගැනීමට මෙන්ම ව්‍යාපාරයට සම්බන්ධිත විවිධ පාර්ශ්ව වෙත තොරතුරු ලබා දීමට ද සන්නිවේදනය වැදගත් වේ. වර්තමානයේ අප ජ්‍යෙන් වන්නේ තොරතුරු තාක්ෂණ යුගයක බැවින් විවිධ තීරණ ගැනීම සඳහා ව්‍යාපාරිකයන්ට සන්නිවේදනය අත්‍යවශ්‍ය උපකාරක සේවාවක් වේ.

ව්‍යාපාර ආයතන විසින් සම්බන්ධතා පවත්වන විවිධ පාර්ශ්ව පදනම් කරගෙන සන්නිවේදනය ප්‍රධාන කොටස් දෙකකට බෙදිය හැකි ය.

01. අභ්‍යන්තර සන්නිවේදනය
02. බාහිර සන්නිවේදනය

අභ්‍යන්තර සන්නිවේදනය

ආයතනය තුළ විවිධ පාර්ශ්ව අතර විවිධ මාධ්‍ය හරහා පණිවුඩ්, තොරතුරු හා අදහස් පූවමාරු කර ගැනීම මින් අදහස් වේ. සන්නිවේදනය අයිතිකරුවන්, කළමනාකරුවන් හා අනෙකුත් සේවකයන් අතර සිදු වේ. ව්‍යාපාරික කටයුතු ඉටුකර ගැනීම සඳහා අභ්‍යන්තර සන්නිවේදනය අත්‍යවශ්‍ය වන බැවින් මෙම සන්නිවේදනය සිදු වන වාර ගණන ඉතා වැඩිය. එමෙන්ම අභ්‍යන්තර සන්නිවේදනයේ දී බොහෝ විට යවත්නා හා ලබන්නා අතර දුර අවම වේ.

බාහිර සන්නිවේදනය

ව්‍යාපාර ආයතනයක් බාහිර පුද්ගලයන් හා බාහිර ආයතන සමග සිදු කරනු ලබන සන්නිවේදනය බාහිර සන්නිවේදනය වේ. විවිධ ගනුදෙනුකරුවන්, සැපයුම්කරුවන්, සිල්ලර හා තොග වෙළඳුන්, නියෝජිතයන් වැනි පුද්ගලයන්, රාජ්‍ය සහ වෙනත් බාහිර ආයතන අතර මෙම සන්නිවේදනය සිදු වේ. අභ්‍යන්තර සන්නිවේදනයට සාපේක්ෂ ව බාහිර සන්නිවේදනය සිදුවන වාර ගණන අඩු වේ. එමෙන්ම බොහෝ විට මෙහි දී යවත්නා හා ලබන්නා අතර සාපේක්ෂ ව වැඩි දුරක් පවතී.

ව්‍යාපාර විසින් භාවිත කරන විවිධ සන්නිවේදන මාධ්‍ය

ව්‍යාපාර ආයතනයක් අභ්‍යන්තර හා බාහිර පාර්ශ්ව සමග සිදු කරන සන්නිවේදන කටයුතු සඳහා විවිධ මාධ්‍ය යොදා ගනී. එම මාධ්‍යයන් ඒවායේ ස්වරූපය අනුව පහත සඳහන් ආකාරයට වර්ග කර දැක්වීය හැකි ය.

සන්නිවේදනයේ ස්වරූපය	සන්නිවේදන මාධ්‍ය සඳහා නිදසුන්
වාචික	රස්වීම්, සාකච්ඡා, වැඩමුළු, සම්මන්ත්‍රණ, දුරකථන සංවාද
ලිඛිත	ලිපි, දැන්වීම් පුවරු, වාර්තා, අත් පත්‍රිකා, පුවත්පත්, සගරා, බැනර, පෝස්ටර්
විද්‍යුත්	ඇඟිල්වාහිනී යන්ත්‍ර, ඩිල්ටල් පුවරු, විද්‍යුත් තැපෑල, ගැක්ස්, අන්තර්ජාලය, ගුවන්විදුලි මාධ්‍ය, රුපවාහිනී මාධ්‍ය, වෙබ් අඩවි, Twitter, Face book, Viber, Skype, SMS,
සංකේත හා සංයු	මාර්ග සංයු, පිළිගත් සංකේත, සිනුව

ඉහත සන්නිවේදන මාධ්‍යයන් පුළුල් ලෙස කොටස් නතරකට වර්ගකර දැක්වුව ද බොහෝ අවස්ථාවල ඒවා එක් සන්නිවේදන ස්වරූපයකට පමණක් සීමා කර දැක්වීම අපහසු වේ.

නිදසුන් :-

- දුරකථන සංවාද (විද්‍යුත්/වාචික)
- විද්‍යුත් තැපෑල, (විද්‍යුත්/ලිඛිත)
- ස්කෑම්පි (විද්‍යුත්/වාචික/ලිඛිත)

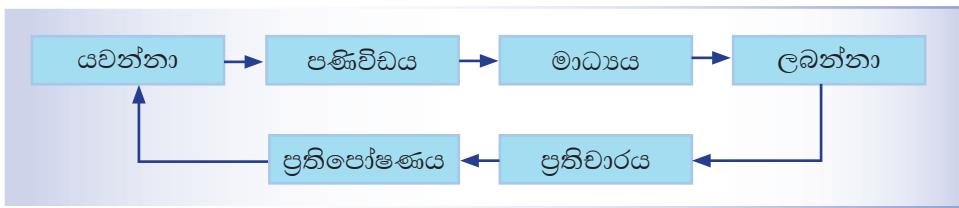

සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය

සන්නිවේදනය තහි ක්‍රියාවල් නොව පොදු මූලිකාංග කිහිපයක එකතුවකින් සැකසී ඇති ක්‍රියාවලියකි. එම මූලිකාංග පහත දැක්වේ.

යවන්නා	- පණ්ඩුව්‍ය ලබා දෙන පුද්ගලයා හෝ ආයතනය
පණ්ඩුව්‍ය	- යවන්නා විසින් සපයන තොරතුරු
මාධ්‍යය	- පණ්ඩුව්‍ය යැවීම සඳහා යොදා ගන්නා සන්නිවේදන මාධ්‍යය
ලබන්නා	- පණ්ඩුව්‍ය ලබන තැනැත්තා
ප්‍රතිචාරය	- පණ්ඩුව්‍ය ලබන්නා පණ්ඩුව්‍ය සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියා කරන ආකාරය
ප්‍රතිපෙෂණය	- ලැබුණු පණ්ඩුව්‍ය ලැබුණු බවට හා තේරුම්ගත් බවට ලබන්නාගෙන් යවන්නා වෙත වාචික ව හෝ වාචික නොවන මාර්ගයකින් ලැබෙන ප්‍රතිචාරය

ඒම මූලිකාංග ඇතුළත් ක්‍රියාවලිය පහත දැක්වෙන රුප සටහනින් පැහැදිලි කළ හැකි ය.

ຮේය 1.10 සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය

සුදුසු සන්නිවේදන මාධ්‍යයක් තෝරා ගැනීමේ දී සලකා බැලිය යුතු කරණු

එහැම පුද්ගලයෙකුට හෝ ආයතනයකට තම සන්නිවේදන කාර්යය එලුදියේ ව හා කාර්යක්ෂම ව සිදුකර ගැනීම සඳහා සන්නිවේදන මාධ්‍යයක් තෝරා ගැනීමේ දී සලකා බැලිය යුතු කරණු කිහිපයකි.

P සුදුසු බව

සන්නිවේදනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වන තොරතුරුවලට අනුව හා සන්නිවේදනයේ අරමුණ අනුව සුදුසු සන්නිවේදන මාධ්‍යයක් තෝරා ගැනීම අවශ්‍ය වේ.

P වේගවත් බව

යවනු ලබන තොරතුරු කෙතරම් ඉක්මනින් යැවිය යුතු ද යන්න මත සුදුසු සන්නිවේදන මාධ්‍යයක් තෝරාගත යුතු ය.

P පිරිවැය

සන්නිවේදනය සඳහා දැරීමට සිදුවන මුළු වියදම සලකා බැලිය යුතු වැදගත් සාධකයකි. නුතන තාක්ෂණයේ දියුණුව නිසා පිරිවැය අඩු සන්නිවේදන ක්‍රම බිජි වී ඇත.

තිද්‍යුන :

කෙටි ප්‍රතිචාරය සේවය (SMS)

P පැහැදිලි බව

යවනු ලබන ප්‍රතිචාරය ලබන්නාට පැහැදිලි ලෙස තෝරුම් ගැනීමට හැකියාව තිබිය යුතු ය.

P හාවත කිරීමේ පහසුව

යොද ගන්නා සන්නිවේදන මාධ්‍යය යවන්නාට හා ලබන්නාට ඇති දැනුම හා කුසලතා මත පහසුවෙන් හාවත කළ හැකි ක්‍රමයක් විය යුතු ය.

ක්‍රියාකාරකම 08

ව්‍යුහා කටයුතුව දී චෙත්ව අධ්‍යාපනයේ දී ද සන්නිවේදනය ඉහා වැදුග්‍රහී වේ. මෙම ප්‍රකාශය තහවුරු කිරීම සඳහා කරණු පෙළගස්වන්න.

1.7 ප්‍රවාහන සේවා

කිසියම් ස්ථානයක සිට තවත් ස්ථානයකට හානේඩ හා මගින් ගෙනයාම ප්‍රවාහනය ලෙස හැදින්විය හැකි ය. ව්‍යාපාර කටයුතුවලට මෙන්ම පොදුවේ සමස්ත සමාජයේම දියුණුව සඳහා ප්‍රවාහනය අත්‍යවශ්‍ය සේවාවකි. වර්තමානයේ ප්‍රවාහන සේවාවල පවතින දියුණුව නිසා ව්‍යාපාර කටයුතු කාර්යක්ෂම වී ඇත.

ප්‍රවාහනයේ මූලිකාංග

ප්‍රවාහනය යනු රජ වාහන සමුහයක් පමණක් නොවේ. එය මූලිකාංග කිහිපයකින් සැකසී ඇති පද්ධතියකි. එම මූලිකාංග පහත දැක්වේ.

- P මාර්ගය
- P මාධ්‍යය
- P බලය
- P පර්යන්තය

සේය 1.11 චෝයක

P මාර්ගය

ප්‍රවාහන කටයුතු සඳහා යොද ගන්නා විවිධ මාවත් මින් අදහස් වේ. ඒවා ප්‍රධාන වශයෙන් මහා මාර්ග, දුම්රිය මාර්ග, ජල මාර්ග හා ගුවන් මාර්ග යනාදී ලෙස වර්ග කර දැක්විය හැකි ය. සමහර මාර්ග මිනිසා විසින් නිරමාණය කරන අතර සමහර මාර්ග ස්වභාවික ඒවා වේ.

P මාධ්‍යය

විවිධ ප්‍රවාහන මාර්ගවල ප්‍රවාහන කටයුතු සඳහා යොදාගන්නා යානවාහන මාධ්‍යය වශයෙන් හැදින්වේ.

නිදුසුන් :-

බස්, දුම්රිය, නැව්, ගුවන් යානා

P බලය

ප්‍රවාහන මාධ්‍යයන් ධාවනය කිරීමට හාවිත කරන ගක්තීන් බලය ලෙස හැදින්වේ. වර්තමානයේ තාක්ෂණයේ දියුණුවත් සමග විවිධ බලගක්ති යොද ගනී.

නිදුසුන් :-

සුර්ය බලය, ගැස්, විදුලිය, බනිජ තෙල්

P පර්යන්තය

ප්‍රවාහන මාධ්‍යය හැසිරවීම සඳහා හාවිතයට ගන්නා ස්ථානය පර්යන්තය හෙවත් නැවතුම්පළ ලෙස හැදින්වේ. ඒවා විවිධ නමවලින් හඳුන්වනු ලැබේ.

නිදුසුන් :-

බස් නැවතුම, වරාය, දුම්රිය ස්ථානය, ගුවන් තොටුපළ

ඉහත දක්වන ලද මූලිකාංගවල දියුණුව ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රයේ සමස්ත වර්ධනයට ඉවහල් වේ.

සුදුසු ප්‍රවාහන මාධ්‍යයක් තෝරා ගැනීමේ දී සලකා බලන සාධක

ව්‍යාපාරිකයේ හාන්චි ප්‍රවාහනය සඳහා තමාට සුදුසු ප්‍රවාහන මාධ්‍යයක් තෝරා ගැනීමේ දී පහත දැක්වෙන සාධක සලකා බලනි.

P හාන්චියේ ස්වභාවය

මෙහි දී හාන්චියේ ස්වරූපය, කල් පැවැත්ම, බර, වට්නාකම වැනි සාධක මත යොද ගන්නා ප්‍රවාහන මාධ්‍යය වෙනස් වේ.

නිදුසුන :-

බනිජ තෙල් ප්‍රවාහනය සඳහා බවුසර් යොද ගැනීම

P ප්‍රවාහන පිරිවැය

ප්‍රවාහනය සඳහා දැක්වෙන සුදුසු මූල වියදම සලකා බැලිය යුතු වැදගත් සාධකයි. ප්‍රවාහන පිරිවැය වැඩි වූ විට එහි අවසාන ප්‍රතිඵලය වන්නේ හාන්චියේ මිල වැඩි වීමයි.

P ධාරිතාව

ප්‍රවාහන මාධ්‍යයක් මගින් වරකට ගෙන යා හැකි හාන්චි ප්‍රමාණය ධාරිතාව වේ. ව්‍යාපාරිකයා ප්‍රවාහනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වන හාන්චි ප්‍රමාණය මත සුදුසු ප්‍රවාහන මාර්ගයක් සහ මාධ්‍යයක් තෝරා ගත යුතු වේ.

නිදුසුන :-

වෙනත් ගොඩබ්ලිම් ප්‍රවාහන මාධ්‍යයකට වඩා වැඩි හාන්චි ප්‍රමාණයක් දුම්රිය මගින් ප්‍රවාහනය කළ හැකි වීම

P ආරක්ෂාව

ප්‍රවාහනය කරන හාන්චි සුරක්ෂිත ව ගමනාන්තය දක්වා ගෙන යාමට හැකිවිය යුතු ය.

P වේගය

අැතැම් හාන්චි සහ අමු ද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය කිරීමේ දී ඉක්මණින් ප්‍රවාහනය කිරීම වැදගත් වේ. වේගවත් ප්‍රවාහනය තුළින් කාලය ඉතිරිවන නිසා ව්‍යාපාර කටයුතු කාර්යක්ෂම ව සිදුකර ගැනීමට අවස්ථාව ලැබේ.

P සුලඟතාව

ව්‍යාපාරිකයාට තම අවශ්‍යතාව සඳහා ප්‍රවාහන මාධ්‍යයක් පහසුවෙන් සපයා ගැනීමට හැකි විය යුතු ය. යම් මාධ්‍යයක් පිරිවැය අතින් වාසිදයක වුව ද පහසුවෙන් සපයා ගැනීමට නොහැකි වේ නම් එවැනි මාධ්‍යයක් කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතු ය.

නිදුසුන :-

නියමිත වේලාවන්ට සහ තෝරා ගත් මාර්ගවල පමණක් ධාවනය වීම නිසා අවශ්‍ය ඕනෑම අවස්ථාවක ප්‍රවාහන මාධ්‍යක් ලෙස දුම්රිය යොද ගැනීමට නොහැකි වීම

ව්‍යාපාරික කටයුතු කාර්යක්ෂම කිරීම සඳහා ප්‍රවාහනය දෙක වන ආකාරය

උපකාරක සේවාවක් වශයෙන් ව්‍යාපාරික කටයුතු කාර්යක්ෂම කිරීම සඳහා ප්‍රවාහනය වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. වර්තමානයේ වෙළඳපල ප්‍රසාරණය වීමට ද එය බලපා ඇත. ප්‍රවාහන සේවාව යොදු ගනිමින් සිදු කරන විවිධ ව්‍යාපාරික කටයුතු කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

P නිෂ්පාදන කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය සම්පත් ලබා ගැනීමට
අමුදව්‍ය, යන්ත් සූත්‍ර සහ උපකරණ ඇතුළු සම්පත් කළට වේලාවට සහ ආරක්ෂිත ව
ලබා ගැනීමට ප්‍රවාහන සේවා යොදු ගනී. ඇතැම් සම්පත් දේශීය ව මෙන්ම විදේශීය
වශයෙන් ද ලබා ගැනීමට සිදු වේ.

P හාන්ච වෙළඳපල කර බෙදු හැරීමට
ව්‍යාපාරික කටයුතු කිරීමේ දී නිම් හාන්ච විවිධ දේශීය හා විදේශීය වෙළඳපල
වෙත බෙදු හැරීමට ප්‍රවාහන සේවාව අවශ්‍ය වේ.

P සේවකයන් ප්‍රවාහනයට
ව්‍යාපාරික කටයුතු කාර්යක්ෂම ලෙස සිදු කිරීම සඳහා සේවකයන් නියමිත වේලාවට
සේවයට වාර්තා කළ යුතු ය. සමහර ව්‍යාපාර තම සේවකයන් සඳහා ප්‍රවාහන
පහසුකම් සලසා දෙනු ලැබේ.

P හාන්ච පාරිභෝගිකයා වෙත ප්‍රවාහනයට
ගැහ හාන්ච, විදුත් උපකරණ හා ආහාර පාන ආදිය තිබද්වන සමහර ව්‍යාපාර
මිල දී ගත් හාන්ච පාරිභෝගිකයාගේ නිවසටම හෝ අවශ්‍ය ස්ථානයට රැගෙන
යාම සඳහා ද ප්‍රවාහන සේවා සලසා දෙනු ලැබේ.

ප්‍රවාහන මාර්ග

ව්‍යාපාරික කටයුතු ඉටු කර ගැනීම සඳහා යොදු ගන්නා විවිධ මාවත් ප්‍රවාහන මාර්ග නම්
වේ. එවැනි ප්‍රවාහන මාර්ග කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- P මහා මාර්ග
- P දුම්රිය මාර්ග
- P ජල මාර්ග
- P ගුවන් මාර්ග

මහා මාර්ග ප්‍රවාහනය

ගොඩිලෙහි පිහිටි මාර්ග යොදු ගනිමින් කරන ප්‍රවාහනය මෙයින් අදහස් වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ
ප්‍රවාහන පද්ධතිය තුළ මහා මාර්ග ප්‍රවාහනය අතිශයින් වැදගත් වේ. අනෙකුත් ප්‍රවාහන
මාර්ගවලට සාහේක්ෂ ව මහා මාර්ග ප්‍රවාහනයේ පහත සඳහන් වාසි හා අවාසි දැක්නට ඇත.

මහා මාරුග ප්‍රවාහනයේ වාසි

- P ගමනාන්තය දක්වාම යොදු ගත හැකි වීම
බොහෝ විට ගමනාන්තය දක්වාම යොදු ගත හැකි ප්‍රවාහන මාරුගය වන්නේ මහා මාරුග ප්‍රවාහනයයි.
- P ඡිනැම වේලාවක යොදාගත හැකි වීම
ව්‍යාපාරිකයන්ට මෙන්ම පුද්ගලයන්ට අවශ්‍ය ඡිනැම අවස්ථාවක මහා මාරුග ප්‍රවාහනය භාවිත කළ හැකි වේ.

මහා මාරුග ප්‍රවාහනයේ අවාසි

- P මාරුග තදබදය ඇති විටක දී ප්‍රමාද වීම
අධික වාහන සංඛ්‍යාවක් පැවතීමෙන් මාරුගවල ඇතිවන තදබදය නිසා ප්‍රමාද වීම් සිදු වේ.
- P මාරුග අනතුරු සාපේක්ෂ වශයෙන් වැඩි වීම
ඇතැම් වාහන රියදුරන් විසින් මාරුග නීති පිළිනොපැදිම නිසා මාරුග අනතුරු සිදු වීමට ඇති ඉඩකඩ වැඩි වේ.

සේය 1.12 මාරුග තදබදයක

- P පරිසර දූෂණයට ඇති බලපෑම
වාහනවලින් පිටකරන දුම නිසාන් වාහනවලින් ඉවත්ලන අපද්‍රව්‍ය නිසාන් පරිසර දූෂණය සිදු වේ.

දුම්රිය මාරුග ප්‍රවාහනය

හානේච හා මගින් ප්‍රවාහනය සඳහා දුම්රිය මාරුග යොදු ගතිමින් කරනු ලබන ප්‍රවාහනය දුම්රිය මාරුග ප්‍රවාහනය වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින්නේ මුහුදුබඩ දුම්රිය මාරුගය, උචිරට දුම්රිය මාරුගය, උතුරු හා කැළණී වැළැ දුම්රිය මාරුගය වැනි සීමිත දුම්රිය මාරුග කිහිපයක් පමණි. අනෙකුත් ප්‍රවාහන මාරුගවලට සාපේක්ෂ ව දුම්රිය මාරුග ප්‍රවාහනයේ ද පහත දැක්වෙන වාසි හා අවාසි දක්නට ලැබේ.

දුම්රිය මාරුග ප්‍රවාහනයේ වාසි

- P විශාල වශයෙන් මගින් හා හානේච ප්‍රමාණයක් එකවර ප්‍රවාහනය කළ හැකි වීම
මහා මාරුග ප්‍රවාහනයට සාපේක්ෂ ව දුම්රිය මාරුග ප්‍රවාහනයේ දී විශාල මැදිර සංඛ්‍යාවක් යොදු ගත හැකි වීම නිසා එකවර රැගෙන යා හැකි මගින් සංඛ්‍යාව සහ හානේච ප්‍රමාණය විශාල ය.

P දුර ගමන් සඳහා විශේෂ සේවාවන් තිබේම
විශේෂයෙන් මේ සඳහා නිරික්ෂණ මැදිරි, නිදන මැදිරි, වායු සමිකරණය කළ
මැදිරි, ආපනාගාලා වැනි පහසුකම් ලබා ගත හැකි ය.

P දුම්රිය මාර්ග තදබදයක් ඇති නොවීම
නියමිත කාලසටහනකට සිමිත දුම්රිය සංඛ්‍යාවක් පමණක් ධාවනය වන නිසා
සාමාන්‍යයෙන් දුම්රිය මාර්ග තදබදයක් ඇති නොවේ.

දුම්රිය මාර්ග ප්‍රවාහනයේ අවාසි

P බොහෝ විට ගමනාන්තය දක්වා ම යොදාගත නොහැකි වීම
දුම්රිය මාර්ග දිවයින පුරාම ව්‍යාප්ත ව නොතිබේම නිසා ගමනාන්තය දක්වාම
යොදාගත නොහැකි බැවින් දුම්රිය ප්‍රවාහනය සමග වෙනත් ප්‍රවාහන මාධ්‍යයක් ද
යොද ගැනීමට සිදු වීම

P නියමිත කාල සටහනකට අනුව පමණක් ධාවනය වන නිසා මගින්ට අවශ්‍ය ඕනෑම
වේලාවක දුම්රිය සේවාව ලබාගත නොහැකි වීම

P අනතුරක් සිදු වූවහොත් මාර්ග යථා තත්ත්වයට පත් වීමට දිගු කාලයක් ගත වීම
විදුලි සංයු ඇණ හිටිම්, දුම්රිය මාර්ග අඛලන් වීම හෝ වෙනත් මාර්ග අනතුරු නිසා
සිදුවන ප්‍රමාද වීම යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම සඳහා අනෙකුත් මාර්ගවලට
සාපේක්ෂ ව දිගු කාලයක් ගත වීම

ගුවන් මාර්ග ප්‍රවාහනය

හාණේඩ හා මගින් ගුවනින් කරන ප්‍රවාහනය ගුවන් මාර්ග ප්‍රවාහනය නම් වේ. රටක
අභ්‍යන්තර ප්‍රවාහන කටයුතු සඳහා මෙන්ම ජාත්‍යන්තර ප්‍රවාහන කටයුතු සඳහා ද ගුවන්
මාර්ග ප්‍රවාහනය යොද ගනී.

අනෙකුත් ප්‍රවාහන මාර්ගවලට සාපේක්ෂ ව ගුවන් මාර්ග ප්‍රවාහනයේ ද පහත දැක්වෙන
වාසි හා අවාසි පවතී.

ගුවන් මාර්ග ප්‍රවාහනයේ වාසි

P වේගය වැඩිවීම
ඉක්මනින් නැඟුවන හාණේඩ ප්‍රවාහනය සඳහා යෝගා වේ. එමෙන්ම ව්‍යාපාරිකයන්,
රාජ්‍ය නිලධාරීන් වැනි ඕනෑම ප්‍රදේශලයෙකුට තම හඳුසි අවශ්‍යතාවන් සඳහා විදේශ
ගත වීමට ගුවන් මාර්ග ප්‍රවාහනය බොහෝවිට යොද ගනී.

P මගි සුව පහසුව වැඩිවීම
සුව පහසු ආසන, රුපවාහිනී හා අන්තර්ජාල පහසුකම් ආදිය ප්‍රවාහනය සිදුවන
අවස්ථාවේ මගින් ට ලබාගත හැකි වේ.

P ජාත්‍යන්තර වෙළඳාම සඳහා පිටිවහලක් වීම

ව්‍යාපාරයට අවශ්‍ය අමු ද්‍රව්‍ය හා නිමි භාණ්ඩ ලබා ගැනීමට මෙන්ම දේශීය නිෂ්පාදිත විදේශ වෙළඳපළ වෙත බෙද හැරීම ආදි කටයුතු සඳහා ඉවහල් වේ.

ගුවන් මාර්ග ප්‍රවාහනයේ අවාසි

P ප්‍රවාහන වියදම අධික වීම

අනෙකුත් ප්‍රවාහන මාර්ගවලට වඩා ගුවන් මාර්ග මගින් ප්‍රවාහනයේ දී විශාල පිරිවැයක් දුරීමට සිදු වේ.

සෝය 1.13 ගුවන් ඇතුළුක්

P අනතුරක දී සිදුවන විනාශය වැඩි වීම

මහා මාර්ගවල මෙන් තොව ගුවනේ දී අනතුරක් සිදු වූ විට විශාල භානියක් සිදු වේ.

P බරින් අධික භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය කළ තොහැකි වීම

බොහෝ විට බරින් වැඩි භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය කිරීම සඳහා ගුවන් මාර්ග ප්‍රවාහනය යොද ගැනීමට තොහැකි වේ.

ඡල මාර්ග ප්‍රවාහනය

සාගර, ගංගා, ඇල මාර්ග ආදි ඡල මාර්ග යොද ගනිමින් සිදු කරන ප්‍රවාහනයයි. රටක අභ්‍යන්තර ප්‍රවාහන කටයුතු සඳහා මෙන්ම ජාත්‍යන්තර ප්‍රවාහන කටයුතු සඳහා ද ඡල මාර්ග ප්‍රවාහනය යොද ගත හැකි ය. අපේ රටේ බහුල ව භාවිත වන්නේ සාගර ප්‍රවාහනයයි. අනෙකුත් ප්‍රවාහන මාර්ගවලට සාපේක්ෂ ව සාගර ප්‍රවාහනයේ ද පහත සඳහන් වාසි හා අවාසි දක්නට ඇතුළු.

ඡල මාර්ග ප්‍රවාහනයේ වාසි

P එකවර භාණ්ඩ හා මගින් විශාල ප්‍රමාණයක් ප්‍රවාහනය කළ හැකි වීම

නැව් භා අනෙකුත් යාත්‍රාවලින් මගින් භා භාණ්ඩ විශාල ප්‍රමාණයක් එකවර ප්‍රවාහනය කළ හැකි ය.

සෝය 1.14 නාත්‍රී ප්‍රවාහනය

P ප්‍රවාහන ගාස්තු සාපේක්ෂ ව අඩු වීම

ගුවන් මාර්ග ප්‍රවාහනයට සාපේක්ෂ ව මෙහි දී දරන්නට වන පිරිවැය අවම වේ.

P ජාත්‍යන්තර වෙළඳාම සඳහා පිටිවහලක් වීම

ජාත්‍යන්තර වෙළඳාමේ ප්‍රවර්ධනයට සාගර ප්‍රවාහනයේ දියුණුව ඉවහල් වේ.

P බරින් වැඩි භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය කළ හැකි වීම

ගුවන් ප්‍රවාහනයට සාපේක්ෂ ව නැව්වල බරින් වැඩි භාණ්ඩ වැඩි ප්‍රමාණයක් ප්‍රවාහනය කළ හැකි ය.

ජල මාරුග ප්‍රවාහනයේ අවාසි

P ප්‍රවාහනයට වැඩි කාලයක් ගතවීම

නැව්වල වේගය සාපේශක්ෂ ව අඩු නිසා ඇත රටවලට ප්‍රවාහනය කිරීමේදී වැඩි කාලයක් ගත වේ.

P සැම ගමනාන්තයක් සඳහාම යොදාගත නොහැකි වීම

ලෝකයේ ඇතැම් රටවල හා ඇතැම් ප්‍රදේශවලට සාගරය සම්බන්ධ වී නැති නිසා මෙම ප්‍රවාහන මාරුගය යොදු ගත නොහැකි වේ.

ත්‍රියාකාරකම 09

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රය හා සම්බන්ධ සිදුවීම් කිහිපයකට නිදුසුන් පහත දැක්වේ. එම එක් එක් සිද්ධීන්ට අදාළ ප්‍රවාහන මූලිකාංගය තම් කරන්න.

01. කොළඹ වරාය පුළුල් කිරීම

02. ඩේසල්, පෙටුල් හා භුමිතෙල් මිල පහල දැමීම

03. මාතර - කතරගම නව මාරුගයක් ඉදි කිරීමට සැලසුම් කිරීම

04. ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල ධාවනය සඳහා කුඩා බස් රථ 200ක් ආනයනය කිරීම

05. රථවාහන ධාවනය සඳහා බලය ලබා ගැනීමට නව සූර්ය බල පද්ධති හඳුන්වා දීම

06. සියලු පහසුකම් සහිත නව දුම්රිය නැවතුම්පළවල් 2ක් සැකසීම

07. ගුවන් සමාගමක් විසින් නව ගුවන් යානා 3ක් මිලට ගැනීම

08. ගම්බද ප්‍රදේශවල ඇති අඛලන් මාරුග කොළඹට යොදු කුමෙන් කිරීම

ත්‍රියාකාරකම 10

පහත දැක්වෙන්නේ ප්‍රවාහන සේවාව උපකාරී කර ගැනීමට සිදුවන අවස්ථා 4කි.

ගෘවතුරින් අනාථ වූ නැගෙනහිර ප්‍රදේශයේ ජනතාවට වියලි ආහාර බෙද දීම විනයේ සිට දුම්රිය එන්ජින් 10ක් ශ්‍රී ලංකාවට ආනයනය කිරීම

හඳිසි අවශ්‍යතාවක් සඳහා ගාල්ල සිට කොළඹට යාම

යාපනයේ සිට ලුණු තොගයක් කොළඹට ගෙන්වා ගැනීම

01. ඉහත එක් එක් කාරුයය සඳහා යොදාගත හැකි විවිධ ප්‍රවාහන මාරුග දක්වන්න.

02. එම මාරුගවල ධාවනය වන මාධ්‍ය 2 බැහින් දක්වන්න.

03. අදාළ කාරුයය සඳහා ඔබ යෝජනා කරන වඩාත් සුදුසු ප්‍රවාහන මාධ්‍යය තෝරා එසේ තෝරා ගැනීමට හේතු වූ කරුණු පැහැදිලි කරන්න.